"TĖVYNĖ" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Leidžiamas Susiv. Liet. Amerikoje.
Išeina kas pėtnyčia,
V. K. Račkauskas, Redaktorius (Editor)
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.00
Kitose Vieškatystėse $1.50
Visokiais reikalais kreipdamiesi adresuokite:
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th St. New York, N. Y.

TĖVYNĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY "TĖVYNĖ"
Published every Friday
By Lithuanian Alliance of America.
A. B. Strimaitis, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.00
To Foreign Countries $1.50
All communications should be addressed:
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th St. New York, N. Y,

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Lietuvių literatūros BIBLIOTEKA ir tautosakos instituto

No. 26 New York, 26 d. Birželio (June) 1914. Vol. VII
Entered as Second Class matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1875.

TAUTIŠKOJI VĖLIAVA.

Amerikos lietuviai jau nuo senai įdomauja, koki buvo lietuvių tautiškoji vėliava. Kuomet lietuviai pradėjo keliauti iš Lietuvos Amerikon, tai patįs pirmieji glaudėsi prie lenkų, kartu su lenkais statė bažnyčias, pirko kapines, rašėsi prie lenkų pašalpinių draugijų, žodžiu sakant, pirmieji ateiviai lietuviai patįs vieni neįstengė savo bažnyčių, savo draugijų užlaikyti. Pagaliaus lenkai, pirmininkaudami visame kame, pradėjo lietuvius kuo galėdami išnaudoti. Lietuviams šitoks gyvenimas daėdė iki gyvam kaului. Pribuvus Dr. J. Šliupui Amerikon, o vėliau kun. A. Burbai, drauge su jais ir keletas kitų tėvynainių pradėjo lietuvius nuo lenkų skirti. Tai buvo karščiausi kova lenkų su lietuviais: už bažnytinius turtus, už kapines, už pašalpines draugijas ir tt. Tai buvo lietuvių dvasios atgijimo gadynė.

Po atsiskyrimui nuo lenkų lietuviai neturėjo tautiškų draugijų, bet ilgainiui visur kitur pradėjo dygti draugijos su vardais Lietuvos kuningaikščių. Nuo to laiko lietuviai pradėjo įdomauti Lietuvos praeičia. Tokioms tautiškoms draugijoms norėjosi įgyti lietuvišką tautišką vėliavą. Paprastieji musų žmonės, nepažįstantie historijos, nežinantie koki tautiškoji vėliava turėtų buti, kreipėsi prie musų žinomų autoritetų, čion, Amerikoje, prie Dr. J. Šliupo, o Europoje — Dr. J. Basanavičiaus. Nuo Dr. J. Šliupo gauta informacijas, kad lietuvių tautiškoji vėliava turi buti balta ir pilka su žirgvaikiu viduje. Vienur-kitur kliubai pasirupino įgyti tokias vėliavas. O antai, 1905 m., kada ogranizavosi Lietuvių Ukėsų Politikos Klubas New York City, užklausus Dr. J. Basanavičiaus, koki turi buti lietuvių tautiškoji vėliava, gauta atsakymas, kad ji turinti buti aiškiai raudonos spalvos su žirgvaikiu viduryje. Tokią vėliavą sau kliubas pasidirbdino. Bet tuo vėliavos klausimu įdomaudavo, galima sakyti, tik pavieniai žmonės, arba šiaip atskiros tautiškos draugijos ir tai jų skaitlius buvo labai menkas.

Turbut neapsiriksiu pasakydamas, kad pastaruoju laiku daugiau lietuvių visuomenė interesuojasi tuo vėliavos klausimu, negu kada pirmiaus. Suligšiol nebuvo tikros žinios, kokio liet. vėliava privalo buti, tad pereitą pavasarį p. V. Struogis iš Brooklyn sumanė plateliau tą dalyką lietuvių visuomenėje pajudinti. Tas dalykas nėra tai pavienės ypatos reikalas, ir pavieniam sunku kas-nors nuveikti, bet visviena, p. Struogis savo ankėtos paskelbimu pajudino šį dalyką daugiau, negu pirmiaus visi musų taip vadinamieji klubai ir draugijos, įsitaisydami vieni vienokias, kiti kitokias vėliavas. Dabar jau galima patėmyti straipsnius musų laikraščiuose, gvildenančius tą klausimą, ir galima tikėtis, kad šis reikalas neis užmarštin patol, pakol galutinai nebus išrištas.

Be musų žinomųjų autoritetų Dr. J. Šliupo ir Dr. J. Basanavičiaus, atsiranda ir daugiau žmonių, nusimanančių apie tautišką vėliavą. Šiomis dienomis ponui V. Struogiui rašo iš Lietuvos tulas įžymus veikėjas, kad lietuvių vėliava turinti buti išilgai dryžuota, viršutinė juosta raudona, vidurinė geltona ir apatinė siaura juosta turi buti žalia, be jokio herbo, ar kitų kokių paveikslų.

Štai „Vienybės Lietuvninkų" No. 24 randame dar vieną nuomonę. V. K. Delionis nurodinėja, kad lietuvių tautiškoji vėliava turinti buti šitokia: meška, žirgvaikis ir angelas — ant mėlinos, baltos ir geltonos spalvų.

Be paminėtų keturių nuomonių dar turime Prusų lietuvių nuomonę, kuri irgi pasirodo skirtinga. Jie reikalauja trijų spalvų: tamsiai raudonos, baltos ir žalios, su žirgvaikiu viduryje. Dabar jau turime penkias skirtas nuomones apie lietuvių tautiškąją vėliavą. Beje pats p. V. Struogis išsiuntinėtuose laiškuose turi pagaminęs vėliavos išvaizdą: mėlina, balta ir. raudona, išilgai dryžuota, su žirgvaikiu viduryje, ant tamsiai raudono lauko.

P-as Delionis net stebisi, kad jam apsilankant Waterbury, Conn., laike seimo SLA., tautiškai-progresivinės organizacijos apvaikščiojime dvimetinės šventės, ant lietuvių namų buvo iškabinėtos tiktai amerikoniškos vėliavos, ir niekur jam netekę matyti, kad lietuviška vėliava butų buvus drauge su amerikoniškomis. Jam išrodė, buk turtingieji Waterburio lietuviai neturėję „trijų kvoterių" nusipirkimui lietuviškos vėliavos.

SLA. seimai rengiama jau nebe pirmą kartą ir pačių waterburiečių. Primesti jiems pasigailėjimą kelių centų nupirkimui tautiškos vėliavos negalima, nes mes suligšiol tautiškos vėliavos neturėję ir nežinome, kaip greit mes prieisim prie to susipratimo, kad kartą visų nuomonės sutiktų. Tikiu, kad waterburiečiai butų nepasigailėję nė po keletą dolarių papuošimui savo namų tautiškomis vėliavomis, jeigu butų sužinoję, kur tokios vėliavos galima gauti. Pačioje-gi svetainėje anot Delionio, irgi buvę tik viena ar dvi vėliavos, mėlinos ir baltos spalvos, su žirgvaikiu, kuris išreiškiąs tiktai dalį Lietuvos, bet ir tos pačios ėsą apskurusios, tiktų geriau del vaikų... SLA., kaipo organizacija, turi savo vėliavą. Ji neperstato nė dalies nė čielos Lietuvos; ji yra tai organizacijos priimtasai ženklas ir ta vėliava, — nors ji, pasak Delionio, yra apskurusi,— Susiv. daug lėšavo. Niekas kitos tokios vėliavos negali nė už didžiausius piningus nusipirkti. Ta vėliava turi savo didžiai liudną anų metų historiją. Kuomet kuningai skyrėsi nuo SLA., jie pasiėmė ir minėtą vėliavą, o kad per teismą buvo priversti mums ją sugrąžinti, tad Susivienijimo buvęsis Rymiškojo naujojo Susivienijimo priezidentas kun. Kudirka baisiai apgailestavo, kad reikią „mums šventinta organizacijos vėliava atiduoti"... Taigi ši originališkoji vėliava mums, SLA. nariams, yra tikrai brangi liekana, ir mes, nežiurėdami, ar kam pasidaboja, ar ne, išskleidžiame ją kiekviename musų seime.

Grynai lietuviškos tautiškos vėliavos, kaip sakiau, ligšiol nėra, tad ir Susivienijimas jos negali įgyti. Kaip greitai leituviai išdiskusuos šį klausimą, nustatys koki turi buti lietuvių tautiškoji vėliava, tai ir SLA. pasistengs tokią įgyti.

Butų gerių geriausiai, kad šį, taip svarbų, visuomenės klausimą paimtų į savo rankas Lietuvių Mokslo Draugija Vilniuje, kad ji ištyrinėtų musų praeities liekanas ir stačiai pasakytų, koki lietuvių tautiškoji vėliava turi buti. Aš manau, kad L. M. Draugijos pranešimą visi lietuviai priimtų kaipo autoritetišką, be jokio pasipriešinimo, o tada mes visi galėtume iškelti vienodą vėliavą savo tautiškose šventėse.

A. B. Strimaitis.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba

išrinkta visuotinuoju balsavimu, užsibaigusiu 15 d. gegužės mėn., 1914 m., ir užtvirtinta SLA. Seimo Waterbury, Conn., 28 d. gegužės, 1914 m. (Žiur. Seimo Protokolą, Sesija VIII, paragrafas 8).

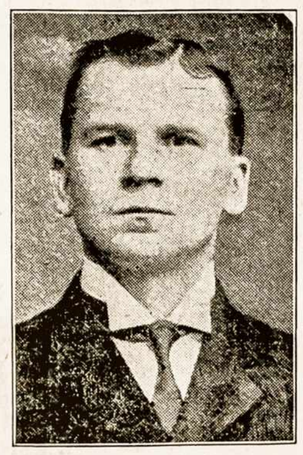

F. ŽIVATKAUSKAS,
S. L. A. Prezidentas.
110 W. Market St., Scranton, Pa.

DR. J. ŠLIUPAS,
S. L. A. Daktaras-Kvotėjas.
1419 N. Main Ave., Sranton, Pa.

A. B. STRIMAITIS,
S. L. A. Sekretorius.
307 W. 30 St., New York, N. Y.

KAR. VARAŠIUS,
S. L. A. Iždo Globėjas.
12 and Carson St., Pittsburg, Pa.

V. K. RAČKAUSKAS,
„Tėvynės" Redaktorius.
307 W. 30 St., New York, N. Y.

P. MIKOLAINIS,
S. L. A. Vice-Prezidentas.
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

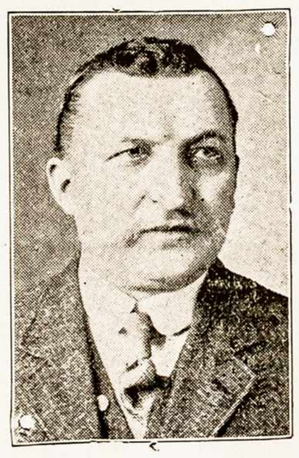

T. PAUKŠTIS,
S. L. A. Iždininkas.
13 Mill Street, Pittston, Pa.

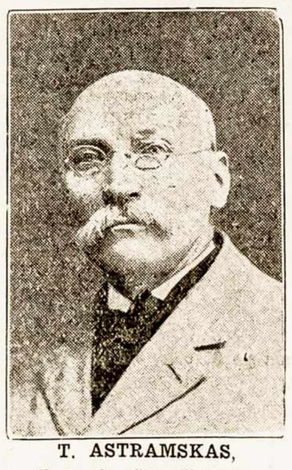

T. ASTRAMSKAS,
S. L. A Iždo Globėjas.
943 So. 2 St., Philadelphia, Pa.

SLA. Pildomosios Tarybos oficiališkas pranešimas.

Pagal 28-to ir 1-mo Dvimetinio Seimo nutarimą augščiau tilpusioji S. L. A. Pildomoji Taryba užima savo urėdus nuo 1 d. Liepos, 1914 m. Jos tarnystės laikas, dveji metai, baigsis 1 d. Liepos, 1916 m.

S. L. A. nariai, priklausanti prie kuopų, visokių informacijų reikalaudami, pirmiausiai privalo kreipties prie savo kuopos viršininkų. Jeigu negautų pas savo kuopos viršininkus pageidaujamų informacijų, tik tuomet tegul kreipiasi prie Pildomosios Tarybos, Sekretoriaus adresu.

Kuopų viršininkai ir pavieniai S. L. A. nariai, turinti kokius nors reikalus prie Pildomosios Tarybos, visuomet rašykit Sekretoriui žemiaus nurodytu adresu.

Nuo 1 d. Liepos, siųsdami mokestis į Centrą, nerašykite čekių nė Money Orderių ant buvusiojo Kasieriaus vardo, bet visuomet turite išrašyti čekius ar Money Orderius ant naujo Kasieriaus vardo — *T. Paukštis, Pittston, Pa., ir kartu su mokesčių lakštu prisiųsti Centro Sekretoriui* žemiaus nurodytu adresu.

Kuopos ir pavieniai nariai privalo pasirupinti, kad jų mokestis visuomet butų pilnai užmokėtos ir prisiųstos į Centrą kiekvieną mėnesį ne vėliau, kaip iki 25 d. to mėnesio, už kurį mokestis buna siunčiamos. Siunčiant piningus čekiais, bankų draftais, pačto Money Orderiais, nereikia laiško registruoti; galima siųsti paprastuose uždarytuose laiškuose.

Ligonių blankos turi buti pilnai išpildytos kaip ligonių, taip ir kuopos viršininkų, su daktaro paliudyjimais. Norintieji gauti pašalpą privalo buti užsimokėję savo mokestis kaip į Pašalpos taip ir į Apsaugos Skyrius.

Nariai, persikeldami iš vienos į kitą kuopą, privalo gauti persikėlimo lakštą iš tos kuopos, prie kurios pirma prigulėjo. Viršininkai neprivalo narius priimti į savo kuopą iš kitos kuopos be tokių paliudijimų.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Sekretorius,

A. B. Strimaitis,
307 West 30th Str., New York, N. Y.

V. S. Jokubynas.

Lietuvių spauda.

(V. S. Jokubyno paskaita, skaityta 19 d. birželio vakare, kurį surengė Soc. Part. Liet. skyrius, Rockford, Ill., paminėjimui sukaktuvių 10 metų, atgavus lietuviams spaudą.)

Kas pravedė taką lietuvių spaudai, šiandien nėra žinoma, tik žinoma yra, jog lietuvių spauda pradėjo savo gyvenimą po reformacijai, arba, po prasiplatinimui Liuterio tikybos Lietuvoje.

Pirmutinė lietuviška kningelė buvo atspausdinta 1533 m., arba nuo šiandien skaitant, prieš 381 metus. Kningelė buvo spausdinta gotiškomis raidėmis. Kas šitą kningelę parašė, spaudai prirengė ir išleido — nėra žinoma. Gana to, kad tai buvo pirmutinė lietuviška kningelė, kuri vadinosi **Kelionė dušios į aną gyvenimą.**

Antra lietuviška kningelė pasirodė 1547 m., išleista Ragainės klebono kun. Mažvydžio. Ši kningelė susidėjo iš trijų dalių: 1) **Pamokinimas rašyti,** 2) **Liuteriškasis katekizmas** ir 3) **Rinkius 10 bažnytinių giesmių.** Po to jau eina visa eilė vėliaus atspaudintų kningelių, daugiausia liuteriškai-tikybinių, kas duoda lietuvių spaudos gyvenimo pradžią.

(Pirmutinis lietuviškas laikraštis, spausdintas gotiškomis raidėmis, vadinamas **Nusidavimai apie praplatinimą Evangelijos tarpe žydų ir pagonų,** rėdytas Fridriko Kalkio, pasirodė 1848 metais. 1595 metais pasirodė pirmutinė lietuviška kningelė, spausdinta latiniškomis raidėmis: **Katalikiškas katekizmas,** iš latinų kalbos versta ir atspausdinta kaštais Žemaičių vyskupijos Kanauninko Mikalojaus Daukšos.)

Pirmutinis lietuviškas kalendorius, surengtas Lauryno Ivinsko, spausdintas latiniškai-lenkišku šriftu, pasirodė 1864 m.

Pirmutinis lietuviškas laikraštis, pavestas Didžiosios Lietuvos žmonių švietimui, spausdintas latiniškomis raidėmis, vadinamas „Aušra", pasirodė 1883 m.; ėjo neperiodiškai.

Pirmutinis lietuviškas laikraštis, spausdinamas latiniškomis raidėmis, leidžiamas Suvienytose Šiaurės Amerikos Valstijose, vadinamas **„Unija"**, pasirodė 1884.

Pirmutinis lietuviškas savaitraštis Rosijos ribose, vadinamas **Lietuvių Laikraštis,** pasirodė Peterburge, Rosijoj, 1904 m., 18 d. lapkričio.

Pirmutinis lietuviškas dienraštis **„Vilniaus Žinios"**, pradėjo eit Lietuvoj, Vilniuje, 10 d. lapkričio, 1904 m.

Negalima praleisti nepaminėjus ir to, kad, kaip kiekvienas daigtas turi savo vargus, taip juos turėjo ir lietuvių spauda, o su ja— ir Lietuvos žmonės, kurie turėjo daug nukentėti ir daug darbo padėti. Prabėgo ne vieni metai, kol žmonių didžiuma suprato naudą, vertę spausdinto žodžio ir jį pamylėjo. Pertai turėjo daug darbo padėti tie, kurie spausdintą žodį praplatino tarp savo brolių. Ir bėgant dienai paskui dieną, kuomet tie vargai ėjo lengvyn, ir paputė lengvesnis šiaurės vėjas, kurs lietuvių spaudos klausimą ir Lietuvos dvasios vargus pavertė, tiesiog, fiziškuoju skausmu.

Mat, kilus lenkų maištui, 1863 m., sukilimo nuslopinimui, Rosijos valdžia paskyrė Vilniaus general-gubrenatorium Muravjovą, buvusį caro rumų ministerium. Šis pribuvėlis Lietuvon pasirodė didėliu despotu, kurio žiaurumą pajuto visa Lietuva, nes jo globai buvo pavesta ir Augustavo gubernija, šiandien vadinama Suvalkų gubernija. Nuslopinus lenkų sukilimą, Muravjovas pasijieškojo progos, idant skaudžiai įkandus dar ir Lietuvą. Proga greit pasitaikė. Jis, įžiurėjęs, jog lietuviai savo spaudoj vartoja latiniškai-lenkišką šriftą, užgynė lietuviams turėti savo kalboj spausdintas kningas ar laikraščius. Šis žiauraus valdininko planas gavo sau ir augštesnės valdžios pritarimą.

Galutinai nurimus lenkų sukilimui 1865 m., Muravjovas, valdžios apdovanotas grafo titulu už lenkų nuramimimą, iš Lietuvos liko atšauktas, o jo vieton atvyko karės ministerio kanceliarijos direktorius Kaufman, kurs, užėmęs General-gubernatoriaus vietą, tais pačiais metais atkartojo Muravjovo pasikėsinimą ant lietuvių spaudos. Šį Kaufman'o užsimojimą 6 d. rugsėjo tų pačių metų, patvirtino vidaus dalykų ministeris Valuvjiev'as su tuo išėmimu, kad paliekama metai laiko, idant spaustuvninkai galėtų prisirengti prie pramonės uždarymo. Mat, spaustuvninkai buvo padavę meldimą, idant jiems butų leista išparduoti jau atspaudintas lietuviškas kningas. 1866 m., 5 d. rugpjūčio m., išėjo galutinas valdžios paliepimas, užginąs pardavinėti ir platinti kningas ir laikraščius lietuvių kalboje, spausdintus latiniškomis raidėmis. Tuomi pat užginta turėti latiniškas šriftas spaustuvėms, kurios spausdino lietuviškas kningas. Žodžiu sakant, lietuvių spauda tapo galutinai užginta.

Rosijos valdžia, užgindama lietuviams spaudą, tikėjosi sulauksianti dvejopos naudos: ji manė atitrauksianti lietuvius nuo lenkų, nes jai, matoma, atrodė, kad lietuvių spaudoj vartojamas latiniškai-lenkiškas šriftas auklėja tarpe lietuvių lenkišką gaivalą, kurio stiprėjimas tuomet buvo nemalonus Rosijos valdžiai. Antra, ji tikėjosi, jog, užginant lietuviams saudą, pasiseks lietuvius surusinti; valdžia manė, kad lietuviai, neturėdami savo spaudos, neturėdami savo laikraščių, nė kningų, užmirš savo raštą, savo kalbą ir taps rusais. Vienok taip manydama, ji storai apsiriko, nes, kaip tik lietuviams spauda tapo užginta, pasirodė, jog lietuviai to nelaukė ir, su spaudos užgynimu pradėjo kovą. Vienas nuo kito gaudė senas lietuviškas kningeles ir jas noriai skaitė.

Ilgai nelaukus, atsirado Lietuvoje, daugiausia Suvalkų gubernijoj, apšviestų lietuvių, kurie, nesigailėdami skatiko pradėjo Mažojoj Lietuvoj spausdinti lietuviškas kningas ir, gabenant jas per rubežių, platinti Didžiojoj Lietuvoj. Toks lietuvių nenusileidimas greit puolė Rosijos valdininkams į akį ir prasidėjo persekiojimai. Paprastai, tamsųs policijantai pradėjo baladotie po Lietuvos kaimus, darė kratas ir atiminėjo iš žmonių lietuviškas kningas, kuriose nebuvo Rosijos cenzuros aprobatos. Ant tokios sauvaldiškos policijantų medžioklės, užsienių spaustuvės, lyg ant juoko laikydamos Rosijos valdžią, ant kiekvienos lietuviškos kningelės dėjo savo sutaisytą cenzuros aprobatą, su pažymėjimu tų metų, kuriuose dar spauda buvo neužginta. Šitą greit suprato rusai valdininkai; nebepaisydami falsifikuotos cenzuros, lietuviškas kningas, kaip ir laikraščius gaudė, atiminėdami juos iš Lietuvos žmonių.

Buvo gana daug ir tokių atsitikimų, kad laike pamaldų bažnyčiose žandarai arba ir paprasti

policijantai atiminėjo lietuviškas maldakninges iš rankų besimeldžiančių žmonių.

Kuomet valdžios persekiojimai pradėjo eit didyn ir atkaklyn, tad garbės vertas J. Basanavičius iškeliavo Mažojon Lietuvon ir ten prisidėjus prie jo gerbiamam J. Šliupui, velioniui And. Vištaliui, J. Mikšui ir kitiems, pradėta leisti neperiodiškas lietuviškas laikraštis **Aušra,** kurio pirmasis No. pasirodė iš Ragainės, vasario mėnesyje, 1883 m. „Aušra'' buvo tai pirmasis žiburėlis, kurs nušvietė taką Lietuvos žmonėms, taką, vedantį prie jieškojimo savo tiesų, kurias jiems plėšia ir mindžioja Rosijos valdininkai.

Sumažėjus Basanavičiaus turtui, prie „Aušros'' palaikymo prisidėjo šiandien plačiai žinomas visuomenės veikėjas Martynas Jankus iš Bitėnų, kurs „Aušros'' leidimą piningiškai rėmė, o vėliaus Vokietijos valdžiai išvijus iš savo rubežių J. Šliupą ir A. Vištalių, Jankus paėmė ir regadavimą į savo rankas.

Laikui bėgant ir užrubežinei lietuvių literaturai platinanties Lietuvoj, Rosijos valdžia pradėjo ištikrųjų dukti ir kur tik sugrieb dama lietuvišką kningelę, ar laikraštį, naikino, o ypatas, pas kurias tuos raštus rasdavo, baudė kalėjimu.

Valdžiai besirodant atkaklesne, lietuvis rodė daugiau drąsos ir energijos kovoti už savo tiesas. Valdžia apstatė rubežius sargyba, kad tik neperleidus per rubežių taip vadinamos kninginės „kontrabandos'', nors visas-gi pasaulis turėjo literaturai visai kitokį vardą.

Lietuvių inteligentų burelis, kuomet lietuviai jau buvo „Aušros'' prikelti, išleido Mažojoj Lietuvoj laikraštį — „Varpas'', kurs tiesiog už siaurinimą tiesų šaukė lietuvius karėn su Rosijos valdžia, daugiausia už spaudos už gynimą. Toliaus, pradėjo dygte dygti lietuviškos kningos, įvairios pakraipos; atsirado ir daugiau laikraščių, kaip tai „Ukininkas'', „Tėvynės Sargas'', „Naujienos'' ir kiti, kurių vienintėlis tuomet tikslas buvo — parodyti žmonėms valdžios neteisybes, o lietuviams įkvėpti tautos dvasią ir prisirišimą prie jos.

Pasidaugėjus lietuvių literaturai, parubežiais susidarė tam tikros agenturos gabenimui per rubežių, slapta, lietuviškų raštų ir jų platinimui Lietuvoje. Ir tada literatura jau ne glėbiais nešama buvo per rubežių, bet veži mais vežama. O žmonės tuos raštus pirko brangiai mokėdami, noriai skaitė ir platino tarp savo brolių.

Platinimas lietuviškų raštų Lietuvoj, teisybę sakant, buvo nelengvas, nes negana buvo juos kur slapta nusipirkti, niekam nematant persiskaityti, bet ir dovanot kam nežinomam buvo pavojinga, nes iš pačių lietuvių tarpo ilgainiui priviso tokių išgamų, kurie, ar tai policijantų įprašyti, ar norėdami aniems prisigerinti, by tik suuosdavo pas ką kokią kningelę, ar laikraštį, tuoj užskųsdavo. O policijantai, ar žandarai, gavę tokią žinią, nežiurėjo nė bjauraus oro, nė tolimo kelio, kad ir vidurnaktyj, lėkė į nurodytą vietą, darė kratą, gąsdino žmones, areštavo vieną-kitą ir baudė kaip norėjo. Budavo gana ir tokių atsitikimų, kad kas turėdamas piktumą ant kito, tyčia kur po stogu savo priešui pakišdavo lietuvišką kningelę ir paskui užskųsdavo policijai, kad tas ir tas, užlaiko, girdi, lietuviškas kningas. Anas žmogus, suprantama, patekdavo nelaimėn. Delei šitokių išgamų, teisingai anų laikų rašytojas Dr. V. Kudirka, rašydamas laišką užrubežin, pasakė: „...Brolau! Pas mus dabar priviso tiek judošių, kad jų iškorimui neužtektų drebulių visose Lietuvos giriose...''

Valdžia, matydama, kad užgynimas lietuviams spaudos neneša vaisių, kokių ji tikėjosi, kad lietuviai nevirsta rusais, nemeta savo kalbos, bet, atbulai, kovoja su jiems pastatytomis kilpomis, lyg ir susigėdo ir jau pradėjo rodyties, kad ji lietuviams spaudą užgynusi ne tam, kad lietuvius įštautinus, bet tam, kad juos atpratinus nuo latiniškai-lenkiško šrifto, kuriuom lietuvių raštai buvo spausdinami, idant tuo lietuvius apsaugojus nuo sulenkėjimo. Ir galiaus valdžia, nematydama sau naudos iš lietuvių spaudos užgynimo, pradėjo lietuvių spaudai siulyti rusiškas raides, pati pradėjo spausdinti lietuviškas kningas rusiškomis raidėmis, kurios tuomet vadinta „graždanka'' ir „kirilica''.

Pasirodžius lietuviškoms kningoms, spausdintoms rusiškomis raidėmis, lietuviai nė žiurėte į jas nežiurėjo, o kur kokią sugriebdami degino ir vieni kitiems aiškino, kad spausdinimas lietuviškų kningų „kirilica'' yra tai naujos pinklės lietuvystei, naujas valdžios išmislas, idant tuo dar veikiau surusinti lietuvius ir atitraukti juos nuo Rymo-katalikų tikybos. Kuomet mokyklose, vaikams buvo įteikti rankvedžiai, išguldantie rusų kalbą, spausdinti lietuvių kalboj, rusiškomis raidėmis, tėvai imdavo iš mokyklų savo vaikus ir atsisakydavo juos leisti į mokyklas, kol rankvedžiai nebusią atspausdinti latiniškomis raidėmis, lietuvių kalba.

(Užbaiga bus.)

Kas yra didžiausis žmonių priešas?

Sakoma, kad didžiausiais žmonių priešais esą maras, karės ir badas, paimantie daugybę žmonių gyvasčių. Bet didesnis ir baisesnis už juos priešas yra **Alkoholis.** Tas priešas, prisimesdamas draugu, pasirodo didžiausiu žmogaus tironu, išnaudotoju ir užmušėju.

Suvienyto Valstijose žmonės kas metai prageria apie 26 bil. 500 milijonų dolarių, ir trįs ketvirtosios tų piningų dalįs eina iš darbininkų kišenių. Pasirodo, kad ten, kur maistui išleidžiama vienas dolaris, degtinei ir alui išleidžiama 5½ dol.; kur apšvietai išleidžiama $1.oo, ten degtinei išleidžiama 10 dol., kad per girtuoklystę aptemdžius žmonių protą; kur išleidžiama bažnyčios užlaikymui vienas dolaris, ten išleidžiama degtinei ir alui 15 dol.! $3,500 kapitalo, idėto į svaiginančiųjų gėrimų gaminimą, duoda darbą tiktai vienam darbininkui. Toks pat kapitalas, įdėtas į geresnę ir naudingesnę išdirbystę duoda darbą net 8 darbininkams. O žinoma yra, kad visas kapitalas, įdėtas į gaminimą svaiginamųjų gėrimų Amerikoje, duoda darbą 2 milijonam žmonių. Tas pats kapitalas, jei jis butų įdėtas į geresnę ir naudingesnę išdirbystę, duotų darbo bent 15 milijonų žmonių. Tas faktas parodo, kad bedarbės klausimą lengvai galėtų išrišti alkoholio panaikinimas.

Vienok tironas alkoholis visad stengiasi pertikrinti žmones, kad jis yra butinai reikalingas sveikatai. Štai medicinos mokslas prirodė, kad alkoholis yra ne maistas, ne naudingas gėrimas, bet nuodas, kurį kartais ir medicina vartoja, kaipo vaistą. Tad reiškia, kad alkoholis, atnešdamas naudą, kaipo vaistas, atneša ir blėdį, kaipo nuodas. Į tai atsižvelgdamas demicinos mokslas, stengiasi pakeisti alkoholį kitokiais mažiau kenkenčiais dalykais. Pavyzdžiui, Londono miesto ligonbutis, kuriame esti 27,000 ligonių per metus laiko, rtigubai sumažino vartojimą alkoholio kaipo nuodų-vaisto. Tą patį galima pasakyti ir apie kitus ligonbučius.

Vienose tiktai Suvienytose Valstijose alkoholis užmuša kasmet apie 118,000 žmonių. Štai surašas aukų, kurias išrovė iš žmonijos žmogžudys-alkoholis:

3,000 kudykių pasmaugė tėvai, girti budami.

1,000 moterų užmušė girti budami vyrai.

5,000 žmonių nusižudė, budami pagauti „deliriumo tremens'', t. y. baltosios karštligės, paeinančios nuo alkoholiaus.

9,000 ryrų likos užmušti muštynėse, iškilusiose jiems pasigėrus.

100,000 žmonių išmirė įvairiomis ligomis, paeinančiomis nuo girtybės.

Išviso per vienus tiktai metus Suvienytose Valstijose nuo alkoholiaus žuvo 118,000 žmonių!

Bet štai dar ir kitokis aukų surašas. Tos aukos butų daug laimingesnės, jei kas butų jas ant syk iššudęs, o ne palikęs per ilgus metus kankinties ir laukti, iki mirtis perkirs jų didelių kančių grandiją. Štai tas surašas:

Kas metas lieka nelaimingų 40,000 našlių ir našlaičių, kurių? vyrai ir tėvai, mirę per girtybę, nieko savo šeimynoms nepaliko.

60,000 merginų, po įtekme alkoholio, kasmetai eina pražuties iš ištvirkimo takais.

100,000 žmonių, po alkoholio įtekme, lieka piktadariais.

200,000 žmonių, nebeturėdami spėkų darbui, po įtekme alkoholio, tampa valkatomis ir nenaudėliais.

100,000 žmonių, per vartojimą alkoholio, išeina iš proto.

Karčiamninkai-gi prirenka 1,000,000 naujų žmonių, kurie užimtų vietą pražuvusių ir išgaišusių girtuoklių.

Taigi Suvienytose Valstijose kasmet yra pusantro milijono nelaimingų aukų, kurias gudrųs smuklininkai ir visokie svaiginančių gėrimų platintojai pasigauna į savo tinklus.

Vienas kunigas-pamokslininkas, Scrantone, sakęs pamokslą apie smuklininkų nedorybes, pasakė, kad smuklininkas yra šimtą kartų aršesnis už vagį. Pastarasis slapta ištraukia žmogui iš kišeniaus piningus, bet žmogus ir vėl gali piningų užsidirbti. O smuklininkas, prisimetęs geru draugu, po priedanga įstatymų (pavidale „license'') atima iš savo kostumerio viską: piningus, doros pajautimą, sveikatą, šeimynos gerbuvį, pagaliaus ir gyvastį.

Lietuviai Amerikoje nuo senų laikų vieną tik biznio rušį tepripažindavo gera ir pelninga, — o tai buvo smuklė, saliunas. Ir kiek tų smuklių pas mus?! Viename lietuviškame Amerikos mieste, kurio vardo vien iš mandagumo neminėsime, išviso yra 196 saliunų ir iš jų net 173 priklauso lietuviams. Girdėjome to biznio žinovus kalbant, kad saliunas negali užsilaikyti, jei nepadaro, apskritai imant, $15.oo apyvartos kasdiena, arba $5,500 per metus. **Tokiu budu viename tame miestelyje lietuviai-darbininkai kas metai išmoka savo saliunų užlaikymui $951,500, arba arti vieno milijono dolarių.** Tame mieste lietuvių gyvena, kaip spėjama, apie 8,000. Tad savo saliunų užlaikymui kieikvienam to miesto lietuviui (rokuojant ir moteris ir kudykius) išpuola **kasmet po $119.oo. Jei paklaustume,** kiek jie išleidžia apšvietos reikalams, pvzd. mokykloms? kulturos reikalams? laikraščių užlaikymui? Gyvasties apdraudimui? O-gi nieko, nė prakiurusio dolario. Ką-gi jau besakyti apie to miesto lietuvių ekonominį padėjimą ir abelną sveikatos laipsnį!

Tos skaitlinės turėtų sujudinti kiekvieną rimtą ir protingą žmogų; turėtų kiekvieną tokį žmogų padaryti blaivybės apaštalu. Prisižiurėkime, kas yra didžiausis musų priešas ir ginkimės nuo jo visokiais prieinamais budais!

SLA. Reikalai

Į SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE SEIMĄ.

28-29 Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimo Valdybai pranešus apie išrinkimą manęs Susivienijimo Lietuvių Amerikoje garbės nariu, labai nudžiugau ir tariu kaip Seimo valdybai, taip ir visam Seimui savo širdingiausį ačiu už išreikštąją man malonę.

Lai gyvuoja, auga ir žydi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

D-ras J. Basanavičius.

Vilniuje, birželio 11 d., 1914 m.

SEIMUI PRISIUSTOS AUKOS.

(Ištrauka iš Seimo protokolo.)

II Sesija. — A. Ramanauskas, Lawrence, Mass. — $1.oo moksleiviams; S. G. Rodaviče (Garnupis), Grand Rapids, Mich. — $5.oo Prieglaudos Namui; 60-ta SLA. kuopa, Grand Rapids, Mich. — $5.oo Prieglaudos Namui .ir $1.50 Jovaro Ukiui; 126-tos SLA. kuopos, New York, N. Y., nariai, Prieglaudos Namui: V. K. Račkauskas — $3.oo, O. Alytienė — $1.oo, P. Jurgeliutė — $1.oo, St. Astramskas — 50c., A. B. Strimaitis — $4.50; 194-toji SLA. kuopa, Cicero, Ill., — $15.oo Prieglaudos Namui; Dr. J. J. Kaškiaučius (per „Tėvynės'' redakciją): Jovaro Ukiui —$20.oo, L. M. Dr-jos Namams Vilniuje— $10.oo, SLA. Prigelaudos Namui — $5.oo, Politiškiems Kankiniams — $10.oo, Krist. Duonelaičio paminklui — $5.oo, SLA. Moksleivių fondo įkurimui — $5,oo, viso — $55.oo.

III sesija. — 87-tosios SLA. kuopos, So. Omaha, Neb., nariai; J. Genaitis — $1.oo Moksleivių Fondui, J. Šokinis — $1.oo Mok. Fondui, A. Žalpys —$1.oo Mok. Fondui ir P. Jakubka — $1.oo kankiniams; „Liet. Sunų Draugystė'' Waterbury, Conn., — $5.oo Našlių ir Našlaičių Fondui.

A. B. Strimaitis ir V. K. Račkauskas paaukojo Seimui Liet. Taut. Vėliavą, pagamintą pagal dro J. Basanavičiaus nurodymus, tilpusius „Tėvynės'' 18-me numeryje.

O. Bieržynskienė, Ill., — $5.oo Prieglaudos Namui ir Moksl. Fondui (po $2.50); Pr. ir Pr. Kibortai, Chicago, Ill., — $5.oo Prieglaudos Namui; Z. Jankauskas, Lawrence, Mass., — $2.oo Moksl. Fondui.

IV-toji sesija. — 139-toji SLA. kuopa, Chicago, Ill., — $10.oo Prieglaudos Namui; V. Jančaitis, Forest City, Pa., — $1.oo Prieglaudos Namui; 42-toji SLA. kuopa, Wilmerding, Pa., — $6.75 Prieglaudos Namui; „Lietuvos'' leidėjas A. Olševskis — 50 egz. „Lietuvos''.

V-toji sesija. — V. Struogis prisiuntė SLA. ir TMD. seimams Taut. Vėliavą, kurią SLA. seimas pavedė TMD. nuosavybei. Dr. J. Šliupas, Scranton, Pa., — $50.oo revoliucijos reikalams Lietuvoje; Jadvyga Teleišienė-Supinskienė — $1.oo; 7-toji SLA. kuopa, Pittston, Pa., — $2.oo Moksl. Fondui; J. Deltuva, Wilmington, Del. — $1.oo Prieglaudos Namui; 168-toji SLA. kuopa, Stamford, Conn. — $5.oo Priegl. Namui; J. Rauktis, Worcester, Mass., — $2.oo; Šventakuprių partija iš Pittston, Pa. — 25c.

VI-toji sesija. — J. ir K. Teleišai, Scranton, Pa., — $1.oo; A. Makauskas, Forest City, Pa., — $1.oo Priegl. Namui; 47-toji SLA. kuopa, Chicago, Ill., — $50.oo (po $5.oo šitoms įstaigoms: Tautos Namams Vilniuje, „Saulės'' kursams Kaune, Jovaro Ukiui, „Litwai'', Priegl. Namui, Duonelaičio paminklui, Imigrantų Šelpimui, kun. J. Tumo Fondui rytiečiams šviesti, Dviklesei mokyklai Vilniuje, mergaičių gimnazijai Marijampolėje); A. Zaleckas, Scranton, Pa., — 50c.; M. Zalietskas ir A. Stravinskas, Plymouth, Pa., — $1.oo kankiniams; K. Šimkunas, Holyoke, Mass., — $1.oo Prieglaudos Namui; V. Kenausis, Waterbury, Conn., — $1.oo Moksl. Fondui.

VII-toji ir VIII-toji sesija. — J. P. Tuinila, So. Boston, Mass., — $1.oo Moksl. Fondui; P. Šlekaitis, Pittston, Pa., — $1.oo; 246-toji SLA. kuopa, Plymouth, Pa., — $3.oo Moksl. Fondui; Šventakuprių Partija iš So. Boston, Mass., — $5.95 ($2.oo — Tautos Namams Vilniuje; $2.oo Prieglaudos Namui; $150 Imigrantų reikalams ir 45c. kankiniams); M. Kašubiutė, Pittston, Pa., — $1.oo našlaičiams.

IX-toji sesija. — J. H. Puida, Pana, Ill., — $2.oo kankiniams; 11-toji SLA. kuopa, Waterbury, Conn., — $5.oo Moksl. ir Našlių bei Našlaičių Fondams; Sus. L. Šv. Kazimiero, So. Boston, Mass., — $5.oo Prieglaudos Namui; „Ateities'' Bendrovė, So. Boston, Mass., — $12.oo Prieglaudos Namui (aukojo šios ypatos: po $1.oo — K. Jurgeliunas, Pr. Rupkelis, A. Naujokaitis, P. Čaplikas, J. Baniulis; po 50 c. — M. Mockapetris, P. Karvelis, A. Ziminskas; po 25c. — S. Dzukas ir A. Latvinskas; $5.oo — „Ateities'' Bendrovė); Brooklyno Šventakuprių 1-oji kuopa — $4.33 (Jovaro Ukiui — $2.30, Moksleivių Fondui — $2.03); 68-toji SLA. kuopa, Pittsburgh, Pa., — $2.oo Prieglaudos Namui.

X-toji sesija. — A. ir M. Savukaičiai, Bremerton, Wash., — 50c. kankiniams; V. Kenausis, Waterbury, Conn., — $1.oo.

Be tų aukų Seimas paskirstė ir SLA. Tautikus Centus, kurių buvo $1,018.54. Pridėjus prie jų aukas, pasidarė $1,310.32, ir tie piningai likos šitaip aukotojų išdalinti (žiur. prot. ses. XI, par. 11a ir 17):

1) Našlių ir Našlaičių Fondui	$173.50
2) Prieglaudos Namui	195.25
3) Ateivių reikalams	256.50
4) Liet. Inform. Biurui	50.00
5) SLA. Moksl. Stipend. Fondui	171.83
6) T. Namams Vilniuje	122.00
7) Revoliucijai Lietuvoj	50.00
8) Kankiniams	114.95
9) „Litwai''	30.00
10) Vištaliaus vardo pašalpa SLA. Literaturos Fondui	60.00
11) Jovaro Ukiui	56.29
12) „Saulės'' Kursams Kaune	5.00
13) Duonelaičio paminklui	10.00
14) Kun. J. Tumo Fondui rytiečiams šviesti	5.00
15) 2-klasei mokyklai Vilniuje	5.00
16) Mergaičių gimnazijai Marijampolėje	5.00

Viso labo — $1,310.53

SLA. 28-to ir Pirmo Dvimetinio Seimo Sekrt.,

V. K. Račkauskas.

Peržvalga.

:: **Spaudos atgavimo chroniką cituoja „Litwa''** (N 15—16):

„Rodos, kad pirmasis lietuviu kalba spausdinys, legališkai pasirodęs Rosijoje, buvo tai Telšių Vartotojų Draugijos atskaita, kurią pavelijo spausdinti 23 d. birželio 1904 m. Kauno gubernotoriaus vietininkas Veriovkin.

„2 (15) d. lapkričio 1904 m. Antanas Smilga gavo leidimą pirmam iliustruotam lietuvių savaitraščiui „Lietuvių Laikraštis'' Peterburge, redaktorium aprinktas buvo Jonas Baltramaitis. 17 (30) d. to paties mėnesio buvo iškilmingas redakcijos buto pašventinimas, kurį atliko to laiko Dvas. Akad. profesorius kun. Maculevičius, o 18 d. lapkričio (1 d. gruodžio) tų pačių metų pasirodė Peterburge pirmasis to laikraščio numeris.

„12 (25) d. spalių 1904 metų Vilniuje p. Petras Vileišis įsteigė pirmą lietuvių kningų krautuvę.

„9 (22) d. lapkričio tų metų pasirodė pirmo liet. dienraščio „Vilnaus Žinių'', redaguojamų Petro Vileišio, prospektas, o 10 d. lapkričio (23 d. lapkričio) išėjo pirmas to dienraščio numeris.

„10 (23) d. lapkričio tų pačių metų kun. Juozas Ambrozevičius išleido pirmutinio Vilniuje savaitraščio „Lietuvos Bitininko'' porpesktinį numerį.

„Pirmuoju lietuvių raštų Vilniuje cenzorium paskirtas liko 31 d. gruodžio 1904 m. Aleksandras Istomlinskij.

„29 d. sausio (11 vasario) 1905 m. Juozas Naujalis įsteigė pirmutinę lietuvių kningų krautuvę Kaune.

„1 (14) d. gruodžio 1905 m. pasirodė pirmas numeris „Lietuvos Ukininko'', kurs ikišiol pasekmingai eina.

„Pagal prof. Ed. Volterio apskaitliavimus, nuo sugrąžinimo spaudos iki šiam laikui lietuvių spaudoje išėjo 2,550 leidinių, kurių išleista 5,015,830 egzemplionių; iš tų 1913 metuose buvo 182 kningų, 650,240 egz. Kningų krautuvės Vilniuje savininkas p. Šlapelis aprokavo, kad laike pastarųjų 8-rių metų, t. y. nuo 1906 iki 1913 m., iš jo krautuvės parduota visokių lietuviškų kningų už 61,000 rublių, o J. Zavadskio kningų krautuvė kas metai parduoda lietuviškų kningų už 10,000 rublių...

„Dabar Rosijos rubežiuose lietuvių kalba išeina 25 laikraščiai: Kaune — 10, Vilniuje — 8, Seinuose ir Rygoje — po 3 ir Naumiestyje — 1. Nuo 1904 metų žuvo 17 lietuviškų laikraščių: viename tik Vilniuje žuvo 11...

„Su įgyjimu savo spaudos Lietuvoje pradėjo augti ir visuomeniškos organizacijos; dabar Lietuvoje priskaitoma apie 300 įvairių draugijų.

„Prie žmonių susipratimo kilimo žymiai prisideda ir teatras. Pirmas legališkas, tai yra valdžios leistas vaidinimas atsibuvo Peterburge 31 d. kovo 1896 metuose; statyta scenoje „Žentas del parodos''. Lietuvoje pirmas lietuviškas vaidinimas įvyko Palangoje 1899 metuose. Nuo 1893 iki 1904 metų Lietuvoje buvo 84 sceniški vaidinimai įvairiose vietose. Nuo 1905 m. musų sceną pradėta organizuoti systematiškai, ir nuo 1905 iki 1910 metų Lietuvoje jau buvo 785 vaidinimai''.

Iš tų kelių sakinių matome, kokią milžinišką rolę tautos gyvenime sulošė atgavimas spaudos, nors ta spauda ir ikišiol dar vargsta labai sunkiose aplinkybėse.

***

:: **Naujienos musų laikraštijoje.** — Girdėjome, jog „Darbininkų Balsas'' jau nebeiišeisiąs. Tą laikraštį redagavęs p. J. Laukis dabar redaguoja „Jaunąją Lietuvą''.

„Pirmyn'' pasididino; dabar ei na ir toliaus žada eiti 8 puslapių, po 6 kolumnas puslapyje. Taip-pat ir „Laisvė'' eina jau padidinta, 8 puslapių.

„Lietuva'' žada eiti iddesnė, tur buti 12 puslapių.

„Nuo 28 numerio ir „Tėvynė'' bus jau 8 puslapių, po 7 kolumnas puslapyje. 29-me „Tėvynės'' numeryje patilps Seimo protokolas ir visi Pildomosios Tarybos narių ir įvairių komisijų raportai. Manoma, kad tas „Tėvynės'' numeris išeis 12 puslapių.

***

:: **Ketvirtas Seimas — Am. Liet. Vargonininkų Seimas**—atsibuvo Waterbury'je laike SLR-KA. Seimo; dalyvavo 12 vargonininkų. Seimo vedėjais buvo A. Sodeika, iš Mahanoy City, Pa., pirmininku, J. Stulgaitis, iš Wilkes Barre, Pa., sekretorium. Svarbesnieji to seimo nutarimai: 1. — įvesti kvotimus naujiems nariams, įstojantiems į Sąjungą; 2. — kad kuningai rokuotųsi su Sąjunga ir neboikotuotų jos, kaip tai tuli daro, kreipties į Kuningų Sąjungos Seimą su prašymu pripažinti Varg. Sąjungos įstatus; sumanymą įneša ir remia kun. Kemėšis ir prižada remti jį kuningų seime; taipgi bus prašoma, kad vargonininkai butų paliuosuojami nuo špitolninko pareigų, nes daugelyje parapijų vargoninkai yra verčiami šluoti bažnyčią, kurti pečius, laistyti klebono daržą, o kaip-kur tai net ir lakinti klebono šunis. 3. — Kun. Kemėšiui užmetus Sąjungai, kad ji nieko nemininti savo įstatymuose apie tikėjimą, nutarta, kad vargininkas-sąjungietis privalo buti katalikas. 4. — Strumskiui patarus pirkti iš M. Petrausko ir išleist operetę „Šventoji Naktis'', Seimas nutaria tai padaryti, ir reikalingus tam darbui piningus rinks visais prieinamais budais. Seime surinkta iš SLR-KA. delegatų $70.50 ir SLR-KA. iš tautiškų centų paaukavo $25.00. 5. — Nutarta išleisti lietuvių kalboje reikalingą vargonininkams muzikos vadovėlį.

Valdybon išrinkta šitie žmonės: prezidentu — K. Strumskis iš Brooklyno, vice-prezidentu — P. Karbauskas iš Boston, Mass., sekretorium — A. Gudaitis iš New Philadelphia, Pa., iždininku — A. Radzevičius iš Newark, N. J., ir kningium — A. Hodell.

***

:: **Dar viena didelė skriauda.**— „Keleivio'' 25-me numeryje skaitome šitokią žinią:

„Scranton, Pa. — Šiomis dienomis dingo nežinia kur agentas ir bankierius Motiejus Valentinavičius. Pas jį buvo apie 3,000 dol. biednų žmonelių piningų; vieni dėjo savo piningus jo bankon, kiti siuntė per jį į Lietuvą arba pirko laivakortes. Vienas žmogelis pasidėjo pas jį bankon net $300 ir žadėjo tuojau važiuoti Lietuvon, bet kada nuėjo atsiimt piningų, tai ofise rado tiktai popiergalių primėtyta ir daugiau nieko! Jis taipgi buvo ir SLA. 30 kuopos kasierium, tai ir tų nupyškino suviršum $50...''

Prie pabaigos pridėta šitoki išmintinga pasarga:

„Tai pamokinimas musų lietuviams, kad į bile banką piningų nedėtų. Jau neviena tokia banka sunkiai uždirbtus žmonių piningėlius nunešė, o žmonės vis da neklauso. Geriausia vieta piningams padėti yra Suvienytų Valstijų bankai pačtoje. Tenai padėti piningai niekad neprapuls''.

Toji žinia jau nereikalauja komentarų, ir tai yra dar viena skaudi biedniems žmonėms lekcija. Sulig 30-tosios kuopos nuneštų piningų, tai, kiek mes žinome, tos kuopos kasierius buvo po kaucija, ir kompanija, kuri kauciją buvo užstačiusi, kuopos piningus sugrąžins, o patį kaltininką, nėra abejonės, suras ir į Scrantoną atgabens. Tik kas atlygins jo padarytą vargdieniams skriaudą?

***

:: **Pasikėsinimas ant caro gyvasties.** — Socialistai-revoliucionieriai bandė numazgoti nuo Rosijos historijos lapų didelį kruviną tašką, kuriuo yra dabartinis Rosijos caras, kurs beveik per visą savo viešpatavimą laistė prispaustųjų savo pavaldinių kraują. Caras nesenai grįžo iš Bucharesto, kur svečiavosi pas Rumunijos karalių. Pakelyje iš Kišinevo į Peterburgą, netol nuo stoties Čudovo, ant rėlių padėta bomba, bet prieš caro traukinį tomis rėlėmis važiavo pačto traukinys ir jį carui skirtoji bomba pasigavo. Traukinys iššoko iš rėlių ir 12 žmonių liko mirtinai sužeistų. Tuojaus po eksplozijos ėjo caro traukinys, bet, žinoma, leista jis jau kitu keliu. Įvykus tai baisiai nelaimei visą Čudovo apielinkę ėmė krėsti policija ir šnipai; suareštuota keliosdešimtįs nužiurėtų žmonių.

Ir šis gvoltas parodė dar sykį, kad tokiais pasikėsinimais negalima atsiekti tikslo. Užmuš vieną carą — bus kitas; prieš akciją iškįla reakcija. O šitas atsitikimas yra tuo dar baisesnis, kad žuvo keliolika nekalčiausių žmonių, žus dar daugybė nužiurėtų kaltų ir nekaltų žmonių, organizavusių šitą pasikėsinimą.

Caras, kuomet keliauja Rosijoje, visados yra neapsakomai gerai saugojamas. Jis, keliaudamas savo viešpatystėje, tarp savo žmonių, visados jaučiasi esąs priešų šalyje. Keliomis dienomis prieš caro traukinio kelionę visa geležinkelio linija buna apstatyta kareiviais, o valandos, kada bėgs tuo keliu traukinys su caru, niekas nežino.

***

:: **Prohibicija.** — Tuo vardu vadinama draudimas pardavoti svaiginamuosius gėrimus. Dabar devyniose valstijose jau nevalia pardavoti alkoholį. Kitose-gi 39-se valstijose yra tiek „sausų'' miestų, kad po prohibicijos sparnu dabar gyvena 47,000,000 žmonių. Smarki agitacija už panaikinimą saliunų eina ir šitose 5-se valstijose: Washington, Oregon, California, Colorado ir Virginia; tose valstijose prohibicijos klausimas bus balsuojamas lapkričio mėnesyje. Idaho ir Arizonoje rengiamasi sukelti kuosmarkiausią agitaciją prieš smukles. Kitais metais tikimasi įvesti prohiciją šitose valstijose: Iowa, Texas, Utah ir Florida.

***

:: **Girtuoklystė sutrumpina gyvastį.** Ar reiktų kalbėti apie tai, kąjau priparodė medicina, o ypatingai apdraudos draugijų ir kompanijų skaitlinės? Tos skait-

linės papasakoja mums, kad vyras 20 metų amžiaus, nevartojąs ir visą savo gyvanimą nevartosiąs svaiginančių gėrimų, gali tikėties gyvensiąs dar 45 metus ir 6 mėnesius, t. y. gali sulaukti 65% metų amžiaus. Jeigu jis kartais geria, tai gali tikėties gyventi dar 31 metus; kitaip sakant, žmogus, vartojąs po biskį svaiginančius gėrimus, už tą „smagumą'' brangiai užmoka: sutrumpina savo gyvastį ant 14. metų ir 6 mėnesių.

Įsitėmykite, jaunikaičiai!

Skaitytojų balsai.

I.

No. 23 „Tėvynės'' pagarsinta čia augusios mergaitės, o berniukai papeikta. „Tėvynė'' pagyrė tik vieną Pruselaituką, o mane priskaitė prie tų, kurie „ant kampo šoka džiką...'' Man tai labai nepatiko. Aš esu čia Amerikoje gimęs ir augęs, turiu vos 16 metų, vadinuosi Franas Giegžnas, mokuosi p. M. Petrausko konservatorijoje; godoju savo mokytoją ir su lietuviais labiau draugauju, negu su „jankiais''. Visi delegatai mane matė laike Seimo, kaip aš dalyvavau koncerte su smuiku ir „Birutėje'' dainavau tenoriu.

Aš labai godoju p. M. Petrauską ir dirbu del lietuvių; jei ne jis, gal ir iš bučiau draugavęs vien tik su „jankiais''. „Jankiai'' mane labai myli; aš priguliu prie „Y. M. C. A.'' ir „Base Ball ir Basket Ball''; gavau pirmą prizą plaukimo konteste. Ką tik mes darome su Amerikos jaunimu, tai laikraščiuose mus išgiria, net ir musų paveikslus patalpina; tokiu budu Amerikos jaunimas patraukia mus prie spietimosi į kruvą, prie bendro darbo.

Laike SLA. Seimo mes, p. M. Petrausko konservatorijos mokiniai, surengėm koncertą ir statėm scenoj melodramą „Birutė'', o lietuvių laikraščiai veik nieko apie tai nerašė. Konservatorijos mokiniai supyko (ar-gi? — Red.) gali ir mokinių skaitlius nepasidaugįs, o sumažėti gali. Mokytojas-gi, negalėdamas padaryti sau gyvenimo, gali apleisti mus ir darbuoties prie svetimtaučių.

Bloga, kad musų laikraščiai ne moka pažadinti jaunuomenės. P-ui M. Petrauskui vienam sunku darbuoties, nors jis jau senai prikėlė Waterburio jaunimą prie darbo, bet po Seimui viskas lyg ir atsimainė. Visi griebėsi už lietuviškų laikraščių, „Vienybės Lietuvninkų'', „Keleivio'', „Lietuvos'' ir kitų — nieko juose apie save nerado ir nuliudo. Tik mergaitės, perskaičiusios „Tėvynėje'' tilpusį straipsnį apie Amerikos jaunimą, labai džiaugėsi, tik, sako, gaila, kad jų vardų nepatilpino.

Franas Giegžnas.

Nuo Redakcijos. Mielai talpiname p. F. Giegžno laišką, kurs atitaisė musų klaidą, netyčiomis padarytą. Jei butume žinoję p. F. Giegžną esant čia jau gimusiu, jokiu budu nebutume jo vardo aplenkę.

Šis laiškas yra mums svarbus dar ir tuo atžvilgiu, kad parodo, kaip Amerikoje užaugęs musų jaunimas žiuri į mus ir kaip reikalauja, kad musų laikraščiai, rašomi ir leidžiami suaugusiems žmonėms, atsižvelgtų į ištautėjantį jaunimą. Tas visas dar sykį patvirtina musų jau keliais atvejais išreikštą nuomonę, kad Amerikos lietuvių laikraščiai butinai privalo turėti tam tikrus musų jaunimo skyrius.

Prie progos paminėsime, kas dalyvavo Waterbury'o koncerte ir „Birutėje''. Koncerte dalyvavo: Pricevičiutė Petrė, Bendleriutė Anelė, Kušliutė Marė, Miknaičiutė Gertruda, Pricevičiutė Anelė ir Petrauskiutė Stefanija; P. Bružauskas, V. Devenis, V. Jokubonis, Jul. Krasnickas, V. Krasnickas, P. Palšis, A. Povilaika, J. Pruselaitis, M. Šteinys, J. Šarkauskas; A. Tyknius, F. Giegžnas, V. Kalvelis.

„Birutės'' rolės šitaip buvo paskirstytos:

Birutė — P. Pricevičiutė; jos tėvas, Palangos tėvunas — V. Januškevičius; jos broliai—P. Bružauskas ir P. Palšis; Keistutis, Liet. kunigaikštis — T. Matas; Senas Vaidila — J. Krasnickas; Berniukas — J. Pruselaitukas; Zundšteinas — M. Šteinys; Karžygiai — V. Jokubonis ir P. Baltrėnas; Villi — A. Bertulis; Klaus — P. Senukas; Tarnas — P. Matiečius; Lizdeika — A. J. Povilaika; Krivė — J. Pruselaitis; Vaidelytės — J. Pruselaitienė, A. Petrauskiutė ir V. Poškiutė; Solistės — A. Kušliutė ir N. Pricevičiutė; Aukininkai — A. Nainis ir J. Šarkauskas; Lietuvos kareiviai — Vl. Povilaitis ir J. Pileckas.

Choras, atlikęs savo sunkią rolę pavyzdingai gerai, susidėjo iš šitų dainininkų ir dainininkių: **Sopranai** — A. Kušliutė, M. Kušliutė, B. Giegžniutė, V. Poškiutė, G. Miknaičiutė, A. Petrauskiutė, K. Asadauskiutė, M. Pricevičiutė, O. Pricevičiutė, J. Mikalauskiutė, Z. Pėžiutė, J. Pruselaitienė, A. Jurkuniutė ir O. Bendleriutė; **Altai** — A. Pricevičiutė, A. Bendleriutė, S. Petrauskiutė, I. Petrauskiutė, A. Petrauskiutė, T. Baranauskienė; **Tenorai** — A. Radvilas, V. Jokubonis, A. Bertulis, P. Baltrėnas, K. Jakimavičius, J. Šarkauskas, **P. Giegžnas,** J. Pileckas, V. Kalvelis, J. Pruselaitis; **Basai** — V. Januškevičius, V. Krasnickas, P. Matiečius, V. Povilaitis, J. Verbickas, A. Nainis, P. Senkus ir A. J. Povilaika. Režisierius — J. Pruselaitis; Scenarijai — P. Devenis ir A. J. Povilaika; Vadovas — M. Petrauskas.

II.

Wilkes Barre, Pa. — Laikraščiuose gana daug rašoma musų vietinio reporterio J. J. Neniaus. Iš jo paskutinės statistikos, tilpusios „Tėvynės'' N 24, matyti, kad šiame miestelyje yra labai daug lietuvių. Ir toje korespondencijoje p. J. J. N. pripasakoja tiek neteisybių, kad juokai ir pykestis ima. Tiesą pasakius, J. J. N. pažįsta visi vietiniai lietuviai, bet su juo užsikabinti nennori, nes p. J. J. N. šioj apygardoj yra labai atsižymėjęs, kaipo koks „karžygis iš senovės gadynių''. Delto, turbut, ir yra leista J. J. N. viską pliakšti, kas tik jam užeina ant seilės.

Paskutinioje savo korespondencijoje, kurioje paduota Wilkes Barre, Pa. statistika, J. J. Nienius taip daug primelavo, kad kaip teko patyrti, vietos biznieriai ir draugijos protestuoja piktais žodžiais už neteisingas žinias.

W. A. Zabor.

Nuo Redakcijos. — Patilpus „Tėvynėje'' korespondencijai iš Wilkes Barre, Pa., Redakcija gavo iš p. Nieniaus laišką, kuriame jis prašo atšaukti (!) jo paduotąsias žinias, nes jos esančios neteisingos ir vien „ant juoko'' surašytos! P-as Nienius šituo savo pasielgimu parodė, kad laiko pajuokai tokį darbą, kuriam „Tėvynės'' redakcija pašvenčia laiką, vietą laikraštyje (ir piningus iš redaktoriaus ypatiško kišeniaus). Taip pasielgdamas korespondentas netenka užsitikėjimo ir pagodonės. Atsiprašydami už tą korespondenciją prieš Wilkes Barre, Pa., lietuvius, šiuo pranešame, kad jo raštams „Tėvynėje'' daugiau nebebus vietos.

Prie progos prašome Gerb. Wilkes Barre veikėjų, kad teiktųsi, susitarę, pagaminti Wilkes Berre's lietuvių statistiką pagal nurodymus, tilpusius „Tėvynės'' N 25-me.

LIETUVIAI AMERIKOJE

MINERS—MILLS, PA.
(Statistikai medžiaga.)

Šitame miestelyje lietuvių gyvena 158; šeimynų — 29, pavienių — 27 (vyrų — 19, merginų—8) ir vaikų abiejų lyčių — 73.

Saliunus užlaiko penki lietuviai, ir 1 drapanų siuvėjas; jų vertė maž-daug nuo $600 iki $1,500.oo

Turi nejudinamąją nuosavybę 15 lietuvių; vertė siekia, imant vidutiniškai, nuo $1,000 iki $1,600.

Yra Šv. Franciškaus parapija, susitvėrė 23 d. liepos, 1913 m. Klebonauja kun. Albinas Yanušas, N. 22 Chandler av., Miners-Mills, Pa.

Yra Šv. Franciškaus draugija; turi narių 100, turto yra netoli $350. — Lietuviai dirba anglių kasyklose; uždarbis ir organizacija tie patįs kaip ir Parsons, Pa.

110 kp. narys, **Julijonas Derus.**

PARSONS, PA.
(Statistikai medžiaga.)

Šis miestelis yra netoli nuo Wilkes Barre, Pa Lietuvių čia gyvena 112; šeimynų — 27, pavienių — 18, (vyrų — 15, merginų — 3) ir vaikų abiejų lyčių 40.

Keturi lietuviai užlaiko saliunus; jų vertė — nuo 500 iki 800 dolarių.

Nejudinamąją nuosavybę turi 9 lietuviai; vertės tikrai negaliu pranešti, nes kaip kurių lietuvių dar turima skolos.

Vietiniai lietuviai priklauso prie Miners-Mills šv. Franciškaus parapijos.

Draugijų ir įžymesnių veikėjų nėra. Lietuviai dirba anglių kasyklose; vidutiniškas uždarbis mainerio — $2.72, leberio — $2.39.

Yra darbo organizacija U. M. W. of A., bet ji nėra kompanijų pripažinti, ir ne visi lietuviai priklauso.

110 kp. narys, **Jul. Derus.**

PLAINS, PA.
(Statistikai medžiaga.)

Čia lietuvių gyvena 139; šeimynų — 28, pavienių — 19 (vyrų — 17, merginų — 2) ir vaikų — 64.

Saliunus užlaiko 3 lietuviai, kurių vertė nuo $500 iki $900.

Turi nejudinamąją nuosavybę 12 lietuvių, kurių vertė ,imant vidutiniškai, nuo $1,000 iki $1,200.

Vietiniai lietuviai priklauso prie šv. Franciškaus, Mainers-Mill, parapijos.

Čia gyvuoja 110 kuopa SLA., turi turto netoli $35. Iš žinomesnių vietos veikėjų yra p. J. Matukaitis, kuris sutvėrė 110 kuopą (26 Wilcox str., Plains, Pa.). Čia taip-pat lietuviai dirba angliakasyklose; merginos dirba šilko dirbtuvėje ir uždirba nuo 70c. iki 1 dol. į dieną. Vyrų uždarbis ir organizacija tie patįs, kaip ir Parsons, Pa.

110 kp. narys, **Jul. Derus.**

MILWAUKEE, WIS.

Birželio 14 d. 177 kuopa SLA. turėjo antrą susirinkimą. Šiame susirinkime prisirašė da trįs nauji nariai, ir dabar kuopa jau turi 15 narių. Kaip trukis iš karto sunkiai susijudina, bet vėliaus smarkiai bėga, taip ir šitai kuopai besitveriant sunku buvo išsibėgėti, buvo kenkiama pašalinių ypatų.

Čionykščiai lietuviai, prigulintieji prie SLA., yra rinktiniai žmonės. Jau antrame susirinkime pasirodė, kad jie geidžia darbuoties linkui apšvietos, rengti prakalbas, vakarus ir panašius naudingus žmonėms pasilinksminimus.

Dabar kuopa rengia šeimyniška pikniką, kuris atsibus 28 d. birželio.

A. Jankauskas.

WILMINGTON, DEL.
(Statistikai medžiaga.)

Čia neperdaugiausiai lietuvių gyvena: viso jų yra šitiek: šeimynų 52, pavienių vyrų 45, mergirnų — 4, vaikų ir mergaičių—80.

Draugija yra tiktai SLA. 22 kuopa su 8 nariais ir $2.00 piningų.

Nejudinamą nuosavybę turi šitie lietuviai:

Bronislavas Brainskas, 1217 Lobdell str., valgomų daigtų krautuvė, savam name, vertė $3,000.oo.

Petras Bieliunas, (420 Townsend str.), turi privatinį namą, vertė — $1,200.oo.

A. V. Subačius, 420 S. W. Cor. 3rd and Lombard strs., valgomų daigtų krautuvė savam name, vertė — $3,000.oo.

Povilas Želvitis, 8 Klund str., turi privatinį namą, vertė $1,800.

Juozas Keturakis, N. W. Cor. E. 3rd and Pine strs., valgomų daigtų krautuvė savam name, vertė — $3,000.oo.

Jonas Pučkis, S. E. Cor. E. 3rd and Lombard strs., valgomų daigtų krautuvė, 8-nių namų vertė — $50,000.oo.

Agnieška Galumbauskienė, 1244 S. E. Sor. 13th and Forrist strs., valgomų daigtų krautuvė, 7-nių namų vertė — $20,000.oo.

Visų 8-nių vertė **$82.200.oo.**

Lietuviai dirba daugiausiai geležeis liejyklose; dirba ir prie kitokių darbų, k. t.: prie laivų, vagonų, tiltų statymo, stiklų putimo, popierų, parako, odos ir tt. Merginos dirba prie cigarų, šilkų, pančiakų mezgimo, hotelinose ir tt.

Vyrų uždarbis nuo $1.30 iki $4.oo už 10 val. dienos darbą; vidutiniška mokestis — $1.50. Turintie mokslą prie kokio-nors darbo, gali uždirbti po $2.oo, $3.oo, $4.oo per dieną. Merginos uždirba po $4.oo į savaitę prie prastų darbų. Dirbdamos prie geresnių darbų uždirba daugiau; prie cigarų, fejerverkų, raštinėse ir tt. uždirba nuo $5.oo iki $11.oo į savaitę.

Yra Socialist Party; lietuvių prie jos priklauso 2. Yra ir unijų: geležies darbininkų, murininkų, staliorių, drukorių, „pentorių'', gatve-karių konduktorių, ugnagesių.

Vienam žmogui pragyvenimas į savaitę atsieina pigiausiai — $3.50.

Pirmas lietuvis čia apsigyvenęs buvo Jonas Pučkis; jis čia atėjo 1893 m. ir užsiėmė valgomų daigtų bizniu ten, kur dabar gyvena Galumbauckienė. Nuo to laiko 20 metų bėgyje, iki 1914 m., lietuvių skaitlius daaugo iki 233; šeimynų 52, pavienių 45, merginų 4, vaikų 49, mergaičių 31.

Musų žmonių yra daug ištautėjusių; iš pavardžių matoma, kad yra jų ir sulenkėjusių, k. t.: M. Pataszewski (M. Patašius), J. Pietuszki (J. Pietuška) ir tt.

Tokių tėvų vaikai nė nemano apie lietuvius. Bet ką gali sakyti, — juk ir tikrų lietuvių vaikai nepaiso savo tautystės ir visai silpnai temoka lietuviškai kalbėti. Rods nėra lietuvių mokyklos, bet vis-gi galima geriau pramokti, yra visokio turinio kningų ir laikraščių. Mat, nėra mėgėjų, nėra ir noro. Eidamas per namus, kur yra ir pavienių, nerasi laikraščio, nė kningelės.

1907 m. pribuvo čion kun. Bukaveckas į lenkų šv. Jadvygos parapiją. Turėdamas liuoso laiko, jis aplankė ir lietuvius. Pateko jam į rankas buvusios 108 kuopos SLA. šv. Kazimiero dr-tės konstitucija; peržiurėjęs, pripažino ją negera, nes nėra ten dviejų dalykų: mokėti į parapiją mokestįs ir priverstino atlikimo išpažinties. Nekurie ir paklausė jo; iš to kilo didis nesutikimas. Pritrukus kantrybės, žmonės liovės draugavę vieni su kitais.

Turtingesnieji varėsi uždėti mokestį ant visų lygiai po 50c. kas mėnuo į lenkų parapiją ir įvesti į konstituciją priverstiną atlikimą velykinės išpažinties. Prieš tą užmanymą ant metinio susirinkimo, vasario 2, 1908 m., kilo didis ryksmas. Paleido nubalsuoti slaptu balsavimu per kor teles. Didžiuma balsų nubalsavo, kad nemokėti jokių mokesčių ir nedėti į konstituciją priverstino atlikimo velykinės išpažinties. Pergalėtieji reformatoriai, nieko nepešę, išėjo lauk. Tas atsitikimas buvo ant N. E. Cor. E. Front and Walnut strs. Nuo to laiko prasidėjo savitarpinės draugijos meilės suirimas. Tie, kuriems nepatiko nutarimas, pasitraukė iš 108 kuopos, persikėlė į 22 kuopą ir ją užvardijo „Lietuvos Sunų Draugija''. Apie 4 mėnesius pabuvę joje, pamatė ir ją.

Buvo susitvėrusi iš 23 narių 66 kuopa Lietuvių Socialistų Sąjungos lapkričio 15, 1906 m. Dabar jau negyvuoja. Tėvynės Mylėtojų Draugijos kp. iš 21 nario susitvėrė spalių 5, 1909 m.; negyvuoja ir ta.

Gyvumas pranyko gilumoje nesusipratimų, ir iki šiai dienai nėra draugijinės meilės.

M. M. D.

WORCESTER, MASS.

17 ir 18 d. birželio ir Worcesterio lietuviams teko pamatyti Lietuvą paveiksluose: čia buvo apsilankęs p. Račiunas su Danielium. Per abu vakaru buvo bent 500 žmonių, norėjusių matyti savą kraštą, ir visi buvo labai patenkinti paveikslais iš savo tėvynės.

P—as Račiunas su Danielium atlieka didelį kulturinį darbą ir jiems už tai priguli pagarba ir padėka. Prie progos pastebėčiau, kad iš paveikslų ir aiškinimo apie juos reiktų prašalinti visus svetimtaučių žodžius: ir be to žmonės perdaug jų vartoja.

A. P. Dėdynas.

Žinios.

AMERIKOJE.

Republikonai apie demokratus.

New Yorke rengiamasi prie naujų valstijos rinkimų. Republikonai jau pradėjo kritikuoti demokratų partiją ir jos statytinį prezidentą Wilsoną. Anot republikonų, demokratų partija nemokanti rėdyti šalį ir veda visas Suv. Valstijas prapultin. Dabartiniai ginčai su Meksika esą labai pavojingi ir atnešą didelius nuostolius. Per demokratų nemokėjimą valdyti šalį, Suvienytos Valstijos jau turėjusios $800,000,000 nuostolių laike 6 mėnesių šių metų. Finansai nuolatos puolą žemyn; pirklyba su užsieniais kasdien nupuolanti ant $500.000. Apie 10,000 darbininkų netenka darbo kasdien, nes daugelyje vietų fabrikai ir dirbtuvės užsidaro. Prie demokratų valdžios Suv. Valstijos turinčios nuostolių kasdieną po $20,000,000.

Išvedimas labai aiškus: demokratai turį buti prašalinti, o jų vieton turį buti išrinkti republikonai. Paparsta priešrinkiminė agitacija, primenanti musų patarlę: „pirtis jaują vanoja, o abidvi sodinos''.

Liutas sudraskė aktorių.

Chicago, Ill. — Šeši liutai, buvę prekiniame traukinyje geležinkelio Santa Fe, sudraskė aktorių. Liutai priklauso poniai Castello, ir ji gabeno juos Chicagon. Aktoriui įėjus vidun klėtkos valytų, liutai buvo alkani, ir vienas jauniausis liutas „Teddy'' šoko ant aktorio ir permetė jį ant žemės. Prie jo pribėgo ir kiti penki ir kaip bematant iš aktorio likos kruva sudraskytos mėsos.

4 d. liepos šventė.

New York, N. Y. — 4 d. liepos New Yorko gyventojai mano labai iškilmingai švęsti. Parke ties City Hall dainuos choras iš 1,000 žmonių. Apie visą Manhattan salą, ant kurios yra New York'as, tą dieną lakios 10 žinomiausių orlaivininkų. Geriausie orlaivininkai gaus piningines dovanas.

Bedarbė.

Bridgeport, Conn. — Į „Russkoje Slovo'' rašo Bedarbis iš Bridgeport'o, Conn.: „Nepatariu keliauti į Bridgeport'ą darbo ieškotųsi, nes čia yra didelė bedarbė, kaip ir kituose miestuose. Kasdieną ties dideliais fabrikais stovi po 200 ir 300 žmonių, ieškančių darbo; beveik visi rusai ir lenkai. O į darbą nieko nepriima. Grafofonų fabrike per dvi savaiti atstatė nuo darbo 1,600 žmonių. Daugelis darbaviečių visai uždaryta; kitose-gi dirba tik pusę laiko''.

Kaip ateiviai skursta.

Milwaukee, Wis. — Tame pačiame dienraštyje tulas I. Russak šitaip aprašo ateivių skurdų gyvenimą:

„Čia vienuose namuose gyvena keletas valstiečių iš Gardino gubernijos. Gyvena jie visi kruvoje, neapsakomai nešvariai ir bjauriai. Šykštauja labiau, negu baisiausie šykštuoliai. Valgį verda vieną sykį į dieną ir tai iš netikusių produktų. Kaime tokio viralo ir veršiams neduotų. Duonos pirkti eina tris mylias, kad tik kiek pigiau gavus. Duoną perkasi supelyjusią, žydinčią ir taip kietą, kad ir mulai nenorėtų jos ėsti.

„Smarvė ir nešvarumas pas juos neapsakomas. Marškinių jie niekados nemaino: dėvi iki ant nugaros supšlyta. Langai yra taip nešvarųs, kad juose stiklų negalima pažinti. Nė dieną, nė naktį jie nenusirengia. Miega apsirengę. Lovos sumuštos iš lentų, meteracai ištraukti kur iš išmatų kruvos. Niekur patįs neina, nieko pas save nenori įsileisti...''

Suėmė dentistą.

Philadephia, Pa. — Čia suareštuota Varšavos dentistas Wladislaw Szałynek, užmušęs Varšavoje savo sužieduotinę Jozefiną Bogdesko ir pavogęs 175,000 rublių vertės visokių brangumynų, priklausančių pačiai fabrikanto Gupo, pas kurį Bogdesko tarnavo už guvernantę. Už suėmimą prasižengėlio buvo paskirta 25,000 rub. dovanų.

Kam priklauso žemė?

Suv. Valstijų statistika parodo, jog netik piningai koncentruojasi, bet ir žemės valdymas koncentruojasi didelių kompanijų rankose. Štai 7-iose valstijose yra 1802 žemės savininku, ir jiems priklauso 89,652,000 akrų žemės.

Pietų-Atlantiko (South-Atlantic) geležinkelio kompanijai priklauso 13,879,931 akras.

Union-Pacific geležinkeliui — 975,127 akrai.

Šeimyna Weyerhauser valdo dviejose valstijose 1,525,000 akrų.

Floridoje trįs stambųs žemės savininkai valdo 16,990,000 akrų.

„Michigan Iron and Land'' kompanijai priklauso 320,000 akrų.

„Chicago and Northern'' geležinkelis valdo 370,000 akrų.

Oregono valstijoje viena korporacija valdo 175,000 akrų, kita — 800,000 akrų, trečia — 36,000 akrų.

Californijos valstijoje Mueller ir Lux valdo 14,500,000 akrų.

O kiek yra Suv. Valstijose žmonių, neturinčių nė mažyčio sklypelio žemės?

„Vestuvės'' jau spaudoje.

New York, N. Y. — Musų Mikas Petrauskas jau atidavė spaudon savo naują ir gražų muzikos veikalą „Vestuves' spaudon. Spausdins žinoma Amerikoje muzikalių veikalų firma „Schirmer and Co.'' Veikalas susidės iš 200 suviršum puslapių ir jo išleidimas apsieis į $1,000. Leidžia pats kompozitorius M. Petrauskas. Viename sekančiųjų „Tėvynės'' numerių plačiau apie „Vestuves'' parašysime.

Negražus pasielgimas.

Waterbury, Conn. — Iš Waterbury'o mums rašoma, kad tarp SLA. seimo vakarų rengėjų ir gerb. M. Petrausko iškilęs stambus nesusipratimai sulig atlyginimo kompozitoriui už jo surengtus ir pastatytus scenoje veikalus, — koncertą ir „Birutę''. Nesusipratimas daėjo ikitol, kad vienas rengėjų (kolkas vardo neminėsime), vedęs visą dalyką, net ir pagal sutartį nebenori užmokėti: siulo tiktai pusę suderėtos sumos. Mums labai nemalonu šitą faktą minėti, bet jeigu rengėjai nepasirupins geruoju visą dalyką sutaikinti, busime priversti paskelbti „Tėvynėje'' visas to nesusipratimo išgales. Kaskas, o mes, SLA. nariai privalome visomis savo pajiegomis remti tą kulturinį darbą, kurį atlieka p. Petrauskas, o ne trukdyti jį panašiais ginčais, koks iškilo Waterbury'je.

Koncertas.

27 d. birželio, subatoje, M. Petrausko konservatorijos mokiniai Brooklyne, N. Y., rengia didelį koncertą, kurs įvyks New Plaza Hall'ėje, Havemeyer ir Grand str., Brooklyn, N. Y. Prasidės 8:30 val. vakare.

VISUR.

Pininginis krizis Rosijoje.

Rašoma, kad Rosijai graso labai didelis krizis. Švetimtaučiai pasirįžo ištraukti savo kapitalus iš Rosijos ir per tai laike 3 dienų visų Rosijos piningų vertė nupuolė ant 1,500,000,000 rublių. Valstybės iždas (kaznačejstvo), kad apsisaugojus nuo kilančios panikos, išleido aukso piningų už 100,000,000 rublių.

3,000 žmonių užmušta.

Zacatezas. — Tarp Meksikos federalistų ir konstitucionalistų buvo čia didelis mušis, kurs tęsėsi 8 dienas. Konstitucionalistų kariuomenė, kurią vedė generolas Natera, liko išvaikyta. Karės lauke surankiota 3,000 negyvų žmonių. Federalistai suėmė nelaisvėn ir tuojaus sušaudė revoliucionierių Kabralą.

Iš skaitlinių apie Angliją.

London. — Iš metraščio apie Didžiąją Britaniją (Angliją) sužinome, kad toje šalyje gyvena 21,964,000 vyrai ir 23,275,000 moterų, arba ant 1,000 vyrų išpuola 1,601 moteris. Netekėjusių moterų Anglijoje yra 250,000!

Senovės kaimas.

Vokietijoje, netoli kaimo Buch, atkasta senovės kaimas, kuriame, kaip aprokuoja senovės žinovai ir tyrinėtojai, gyveno žmonės 1,200 metuose prieš Kristaus užgimimą. Dabar tas kaimas yra sutvarkytas ir atgabentas į Berlino muzėjų.

Mirė garsi rašytoja.

Viena. — Isisirgusi tris savaites, pasimirė visam pasauilui žinoma rašytoja baronienė Berta von-Zuttner. Baronienė gimė 1842 metuose, jos tėvas grovas von-Krynski buvo Austrijos feldmaršalu. Baronienė savo veikaluose karštai užtardavo visuotinosios taikos idealus. Tulą laiką baronienė buvo privatiniu sekretorium pas garsųjį dynamito išradėją švedą Alfredą Nobelį; su jos pagalba Nobelis išdirbo planą žinomai savo akademijai ir tarp kitko paskyrė kasmetinę dovaną taikos užtarėjams. Vieną tokią Nobelio dovaną gavo ir baronienė Zuttner 1905 m.

Baronienės vardas pagarsėjo nuo 1890 m., kuomet ji išleido garsų savo romaną „Šalin ginklai!'' 1891 m. Austrijoje ji įsteigė „Austrijos taikos draugiją''.

Katastrofa ore.

Viena. — 20 d. birželio, subatoje, išryto, atsitiko pirmutinė baisi katastrofa ore: Austrijos dirigablis „Parsifal'' susimušė su aeroplanu, — abu buvo iškilusiu 2.500 pėdų nuo žemės paviršiaus. Kaip tik jiedu susirėmė, dirigablis (dirižabl) tuoj užsidegė, ir abu žaibo greitumu nupuolė žemyn. Visi orlaivininkai, — jų buvo 9, — žuvo.

Žuvo kasyklose 236 žmonės.

Albertoje, netoli Letbridge, kasyklose No 20, atsitiko baisi eksplozija, nuo kurios kasyklose iškilo gaisras. Tuo laiku kasyklose buvo 600 darbininkų. 350 žmonių, buvusių toliau nuo atsitikimo vietos, išsigelbėjo, o kiti žuvo. Iš kasyklų ištraukta 50 apdegusių angliakasių, iš kurių 36 tuojaus pasimirė. Kiti-gi 200 angliakasių likos palaidoti kasyklose.

Žmogėdos, arba kanibalai.

Ant salos Sumatra dar ir dabar yra žmogėdų, arba kanibalų; jie vadinasi „bataki.'' Tie žmonės suėda prasižengėlius, kuriuos teismas pasmerkia mirčiai. Taip „batakai'' suėda netik suimtuosius nelaisvėn savo priešus, bet ir savo viengenčius, vertus, pagal jų nuomonės, mirties bausmės. Mirčia jie baudžia už vagystę ir svetmoterystę. Laike teismo kal

Užkietejimas

Nerviškumas, dyspepsija, jaknų apsunkinimas ir panašios nevirškinimo betvarkės greital galima prašalinti. jeigu savo laiku pradėsi imti

Severos Gyvenimo Balsama

(Severa's Balsam of Life)

Tai yra vaistas sustiprinantis virškinimą. Jis taipgi patariamas ypatoms mažakraujems, senyvo amžiaus, arba silpnoms, arba grįžtančioms po ligos sveikaton; lyginai kaipo neapkainuojamas pagelbinis įrankis prie atsikartojančio drugio gdymo.

Kaina 75 centai.

STRENŲ SKAUDĖJIMĄ

vietinis reumatizmas, scyatikos, neuralgijos, peršalimas, uždegimas plaučių plevės, reumatizmas kojų, kaip ir traukučiai—greitai nustuoja, jeigu laiku pridėti

Severos Gydanti Pliasteri

(Severa's Healing Plaster)

Jis labai patariamas visuose sirguliavimuose, kuriuose vartojimas skylėto pliasterio yra pagelbingas.

Kaina 25 centai.

Vaikai mėgsta Suaugusieje vartoja

SEVEROS TAB-LAX

Paliuosuojančius Saldukus.

Kaina 10 ir 25 centai.

Reikalaukit aptiekose Severos Vaistų. Jeigu aptiekorius negalėtų jų parupinti, parsitraukit stačiai nuo

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

tininkas turi pilną tiesą pats gin ties ir prirodyti kaltinimo neteisingumą, jei gali. Apskelbus nuosprendį, kaltininkas čia-pat nuduriama ant vietos durtuvu ar ba peiliu. „Batakai'' suėda žmones, pakepę jų mėsą ant ugnies. Tokiame pokilyje privalo dalyvauti visi kaimo gyventojai. Kadangi žmogaus mėsą „batakai'' laiko gardžiausiu smaguriu, tad tarp jų yra ir tam tikrų valkatų, kurie eina iš kaimo į kaimą, kur tik suuodžia, kad bus „žmogienos''. Baltųjų žmonių mėsos „batakai'' nemėgsta; tad geografui V. Folzui, kurs tuos dalykus aprašė, pasisekė pagyventi tarp „batakų'' apie 4 mėnesius ir arčiau apsipažinti su jų papročiais.

LIETUVOJE.

Keliauja Amerikon.

Vilnius. — „Tėvynei'' rašoma, kad šį rudenį Amerikon ketina apsilankyti žinomoji Lietuvos veikėja ir rašytoja ponia S. Kimantaitė-Čiurlionienė. Jos apsilankymo tikslas — užmezgimas artimesnių ryšių su Amerikos lietuviais ir supažindinimas jų su dabartiniu Lietuvos kulturiniu ir ekonominiu stoviu. Tam tikslui atsiekti bus rengiamos poniai Čiurlionienei paskaitos įvairiuose lietuvių apgyventuose Amerikos miestuose.

Ponia Čiurlionienė ikišiol buvo „Saulės'' mokytoja, bet jau nuo pereitų metų buvo laikoma neištikima. Dabar ji jau atsisakė nuo mokytojos pareigų ir prie „Saulės'' žada nebegrįžti.

Lietuvių Opera.

„Liet. Žiniose'' rašoma, kad kompozitorius Šimkus parašęs lietuvių operą „Kur išganymas.''

Lietuviai miesto taryboje.

Liepoja. — Ikišiol Liepojos miesto taryba beveik visados susidėdavo iš vokiečių, nors tame mieste gyvena daug ir kitų tautų žmonių. Dabartiniuose miesto tarybos (dumos) rinkimuose išrinkta ir kitų tautų narių; tarybon pateko ir 3 lietuviai. Išrinkta pagal tautos šitaip: 25 vokiečiai, 21 latvis, 5 rusai, 3 lietuviai ir 1 lenkas.

Mirė Adolpas Vėgėlė.

21 d. gegužės Kazliškyj, Zarasų pav., Kauno gub., džiova mirė žinomas lietuvių rašytojas ir veikėjas Adolpas Vėgėlė. Pirma jis nuolatos gyveno Vilniuje, kur dirbo prie „Vilniaus Žinių,'' paskui su savo uošviu K. Strazdu leido „Žemdirbį ir „Kooperatorių''. Vėliaus Rygoje redagavo „Rygos Garsą'' ir kokį laiką dirbo Seinuose prie „Šaltinio.''

Pastaruoju laiku velionis dirbo prie „Vilijos'' Bendrovės; čia dirbdamas, liuosomis valandomis vertė ir rašė kningas, kurių savo amžiuje nemaža ir išleido.

Velionis buvo kilęs iš Musteikių sodžiaus, Tauragnų parapijos, Zarasų pavieto. Mokinosi 3 metus Kauno seminarijoje. Prieš mirsiant nukako į Kazliškį pas savo brolį kuningą paviešėtų ir čia pasimirė. Paliko našlę ir dukterį.

Prekybos mokykla.

Šiaulių miesto duma yra padavusi valdžiai prašymą leisti Šiauliuose prekybos mokyklą inkurti ir suteikti tai mokyklai kasmet iš iždo 4 tuskt. rub. pašalpos.

Gimnazija.

Raseinių gyventojai yra padavę valdžiai prašymą leisti jiems savo mieste inkurti valdžios teisėmis gimnaziją, kurioje galėtų mokyties drauge vaikinai ir merginos.

Viekšniai.

(Šiaulių apskr.)

Čionai netrukus pradės augšt. liaudies mokyklai statyti trobą. Troba busianti murinė, dviejais gyvenimais. Darbą prižiurės Kauno Rabašauskas.

Automoobiliai.

Gyvenantis Rygoj baronas Elsenas prašo valdžios leisti jam vežioti automoboliais, kaip keliauninkus, taip ir prekes iš Rygos pro Tauragę iki Prusų sienos ir vėl pro Tauragę atgal į Rygą. Automobilius važiuodamas, sustotų Joniškyj, Šiauliuose, Kelmėj, Skaudvilėj ir Tauragėje. Kurše važinėties jau yra gavęs baronas Elsenas leidimą, dabar dar tebelaukia Kauno gubernijoje.

NEW YORKO IR BROOKLYNO LIETUVIŲ CHRONIKA.

Birželio 27 d. salėje „New Plaza Hall'' Petrausko Konservatorijos mokinių koncertas.

Birželio 28 d. Cortland Parke, New York, N. Y., p. Herman-Purvis skaitė lekciją apie „Orą ir jo veikmę'' („L—ė'').

Birželio 21 d. New Yorkę lankėsi SLA. Prezidentas F. Živatkauskas, sustojęs čia, grįždamas iš So. Bostono, kur teisme žadėjo buti jis tardomas už kalbėjimą SLA. reikaluose Taunton'e, Mass., 1912 m., kada likos suareštuotas.

Birželio 19 d. „Tėvynės'' redakcijoje buvo apsilankęs „Laisvės'' redaktorius p. L. Pruseika. Po draugiškam pasikalbėjimui tarp dviejų redaktorių, „Laisvės'' num. 46-tame iškepta „Lapės Pyragas'' „Tėvynės'' redaktoriui.

Birželio 23 d. SLA. Centro raštinėje buvo užėjęs p. K. Jurgeliunas iš So. Bostono, Mass.

Birželio 23 d. SLA. Daktaras-Kvotėjas, Dr. J. Šliupas, grįždamas iš Naujos Anglijos sustojo pas Drę Ald. Jankaskienę ir užėjo į SLA. Centro Raštinę.

ĮDOMIOS SMULKMENOS.

/ Dviejose New Yorko industrijose, kuriose dirba 10.893 moterįs ir merginos, didesnė jų dalis uždirba tiktai po $3.00 savaitėje.

/ Britiškoje Indijoje yra daugiausiai neregių, negu bile kokioje pasaulio šalyje; čia prirokuojama 100.000 neregių. Chinijoje neregių esama apie 500.000; Japonijoje — 100.000 ir Aigypte — 150.000.

/ 1880 metuose Suvienytose Valstijose buvo 104.565 chiniečiai. 1910 metuose jų skaičius sumažėjo iki 71.153. Japonų 1880 m. buvo 148, o 1910 metuose net 72.157.

/ Anukas kuningaikščio Potemkino, Rosijos imperatorienės Katrinos II mylimojo, tarnauja už durų darinėtoją viename prastesniųjų Peterburgo teatrų. Jo dėdukas buvo taip turtingas, kad jis liepdavęs savo arklius maudyti baltame vyne. Laimės ratas visaip sukasi.

Apgarsinimas

ADVOKATO

BALTRUS S. YANKAUS

RODA.

Kurie paduodate man, ar esate padavę provas už giminių smertį ar savo koliestvą prieš mainas, geležinkelius, fabrikus, kompanijas ir tt., rašydami man, aprašykite kuoplačiausiai apie atsitikimą pirmutinėje gromatoje kaipo kaltę, laiką, vardus kompanijų, brekerių ir vietų, savo ir savo familijos vardus ir adresus. Paduodant provas, nekanečnai jums reika permainyti gyvenimo vietą.

Visokias provas už koliestvas vedu, taipgi kitiems advokatams mačinu; apdirbu punktus provų sudinimui ir apeliacijoms; imu provas pragrajintas kitų advokatų, labjausiai prieš mainas, jeigu greitai atsišaukiat; taipogi imu provas kur sukoliečina per neapsižiurėjimą mainierių arba kitų.

Adresas:

B. S. YANKAUS,

154 Nassau St., New York, N. Y.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. **K. Jokubauskas.** — Tamistos laišką pridavėm Centro Sekretoriui, kurs, ištyręs dalyką, praneš Tamistai. Laikraštyje to laiško skelbti negalima.

p. **Al. Žalpys.** — Pažiurėkite į šiame „T.'' numeryje talpinamą SLA. Seimo Sekretoriaus atskaitą.

p. **J. D. Alekšis.** Straipsnis „Laikas yra — žmogaus nėra'' patilps. Ačiu. Rašinėkite.

p. **S. Bakanas.** Viską sunaudosime. Ačiu. Gal ir tankiau šį tą pabriešite? O kaip su statistika? Mažu galėtumėt painformuoti mus sulig Tamistos apielinkės lietuvių gyvenimo?

p. **J. J. Gečius.** Kuopos susirinkimus skelbdami rašykite kuotrumpiausiai, plunksna, o ne rašuku, ant vieno lakšto pusės ir kuoaiškiausiai, kad nereiktų perrašinėti.

PRISIŲSTA REDAKCIJON.

19 metų spaudos atgavimo paminėjimas. „Lietuvos Ukininko išleidimas N 38. Vilnius. 1914. 32 puslapių, kaina 10 kap.

Jaunoji Lietuva, Gegužis, 1914 m. Turinys: Apie Ateivybę Amerikon — V. K. Račkauskas; Kulturos įrankis— P. Šilviškis; Žmogaus praeities gemalo išsivystyme — A. Petraitis, B. A.; Įspudžiai apsilankymo Lietuvoje — J. J. Hertmanavičius; Chanas ir jojo sunus — M. Gorkij; Smuika ir vamzdelis — D. Demirėjan, vertė K. Baronas; Kulkė — Jonas Porukas, vertė K. Baronas; Darbininkas Emeljonas ir Tuščias Bubnas — L. N. Tolstoj, vertė Ašmis (tas pats veikalas, verstas I. B. tilpo „Tėvynėje'', tur buti 1912 m.); Vasaros Naktyj — I. A.; Dienos Vaikai — Karolis Vairas; Šuns Širdis — Karolis Vairas; Rudens Lapai — Karolis Vairas; Miko Petrausko muzika; Broliams vargdieniams — Karolis Vairas.

Vairas, N 9. Turinys: Kulturinė dailininko pareiga — Vydunas; Šveicarijos įspudžiai — M. Pečkauskaitė; Dailioji Tautos meno reikšmė — A. Jaroševičius; Kuikiuniano klebonas— Alfonsas Daudet; Kas reiktų daryt tyrinėjant senovės Romos raštus — A. Valdemaras; Kalbos mažmožiai— K. Buga; Naujas apsireiškimas lenkų neapykantos lietuviams—X. Y. Z.

Draugija, Na 85. Turinys: Margalio — Nejaugi (eilės); Margalis — *** (eilės); J. Gabrys — Lietuvių literaturos apžvalga; prof. K. Paltarokas — Socialis klausimas; A. Jakštas — Musų nauji laikraščiai; Panevėžietis — Rašto sukaktuvėms — rašto ir paminklas; Bibliografija ir Kritika.

Draugija, N 86. Turinys: Juoz. Purickis — Beletristikos rolė žmonijos auklėjime; prof. K. Paltarokas — Socialis klausimas; J. Gabrys — Lietuvių literaturos apžvalga; Stasys Šalkauskis — Bažnyčia bei kultura; A. Jakštas — Musų santikiai su lenkais; Bibliografija ir Kritika.

Draugija, N 87. Turinys: Dr. A. Maliauskas — Žydai; J. Gabrys — Lietuvių literaturos apžvalga; prof. K. Paltarokas — Socialis klausimas; Juozas Purickis — Protestantizmo Lietuvoje žlugimo priežastis; St. Šalkauskis — Bažnyčia bei kultura; A. Jakštas — Amerikos „Jaunoji Lietuva;'' Bibliografija ir Kritika.

PIKNIKAS.

Subatoj, 4 d. Liepos (July), 1914, Old Country Club Darže atsibus piknikas. Prasidės 10 v. išryto ir tęsis visą dieną ir naktį. Rengia SLA. 41 kp., Lawrence, Mass.

Užprašome visus Lawrenco, Haverhillio ir kitų apielinkių lietuvius ir lietuvaites, kaip jaunus taip ir senus atsilankyti į šį didelį ir gražiai parengtą pikniką. Tai pirmutinis Lawrence bus toks gražus pasilinksminimo laikas. Salė šokiams didelė, švari, išpuošta gėlėmis. Daržas labai gražus. Bus visokių dainų, žaislų, bus atsižymėjusiems dalinamos dovanos ir tt. Kožnas ineidamas į daržą gaus labai gražią tautišką spilką. Įžanga vyrams 25c.; merginoms ir moterims 15c. **Komitetas.**

Reikalinga mergina advokato ofice. Turi mokėti gerai angliškai ir skaityti lietuviškai; butų gerai, kad galėtų kiek ir lenkiškai. Apsigyventi galėtų prie šeimynos, jei norėtų. Darbas paprastas ofise ir pasisiuntinėjimuose. Rašykite informaciją šiuo adresu: (29)

Room 828, 154 Nassau Street.
NEW YORK, N. Y.

SLA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

57 kp., Worcester, Mass., laikys pusmetinį susirinkimą 5 d. liepos, 2 val. popietų, Lietuvių Svetainėj, 29 Endicot st. Visi nariai malonėkite susirinkti. Tą pačią dieną ir toj pačioj vietoj TMD. 50 kp. laikys savo susirinkimą. Pirm. **P. A. Dėdynas.**

10 kp., Cliffside, N. —., laikys savo susirinkimą 6 d. liepos, 7:30 v. vakare, P. Stetka svetainėje, Walker st. Malonėkit visi draugai susirinkti ir atsivesti naujų draugų prisirašyti; bus daug svarbių reikalų aptarimui. Pirm. **K. Steponaviče.**

105 kp., Dayton, Ohio, susirinkimas bus 28 d. birželio (June) 2 v. popietų, J. Šlekio svetainėje, 910 Valley St. Visi draugai privalo apsilankyti, bus viršininkų rinkimai. Už neapsilankymą bausmė 10c.

Prot. rašt. **J. J. Gečius.**

106 kp., Taunton, Mass., 7 d. birželio susirinkime nutarė liepos mėnesyj 5 d. del vasaros karščių susirinkimo nedaryt, bet nutarė, kad visi nariai susirinktų ant 2 d. rugpjučio, 2 val. popietų, nevėliau, paprastoje salėje. Visi nariai malonėkite pributi.

Prot. raš. **F. Micka.**

146 kp., Minden, W. Va., susirinkime, laikytame birželio 14 d. nutarė laikyti susirinkimus pas p. J. Lemantauską, N 182½. Gerb. kuopos nariai malonėkite visi pributi į sekantį susirinkimą pas p. Lemantauską ir atsiveskite nors po vieną naują narį, idant galėtume padidinti SLA. 146 kuopą. Butinai reikia veikti SLA. gerovei, nes SLA. netiktai SLA. nariams padaro gerą, bet ir rupinasi apie našles ir našlaičius, kuriems ir fondas yra paskirtas. Darbuokimės, kiek galėdami, tam tikslui, kad pakelti narių skaitlių netik musų kuopoje, bet ir visame Susivienijime.

Kp. organ. **W. B. Barisauskas.**

172 kp., Duquesne, Pa., laikys susirinkimą 12 d. liepos, 2 v. popietų, Lietuvių Literaturos Pagalbinio Kl. salėje, 31 Pear alley. Prašau visų draugų atsilaikyti ir užsimokėti kas esate skolingi. Kp. rašt. **Th. Stubis.**

„TĖVYNĖJE'' GALIMA UŽSIRAŠITI ŠITUOS LAIKRAŠČIUS:

„LIETUVOS ŽINIAS'' ir „LIETUVOS UKININKĄ''.

„LIET. ŽINIŲ'' prenum. metams $6.00, norint gauti dusyk savaitėje po 3 num. antsyk — $4.30. Užrašydami giminėms Lieutvoje prisiųskite: metams $3.20, pusei metų — $1.65.

Pas mus galima gauti šias kningas:

D-ro P. AVIŽONIES raštai: **Žemė ir žmogus,** kaina — 8c.; B. raštai: **Nebepirmas,** paveikslėlis iš moksleivių gyvenimo, kaina — 10c.; **Tėvas ir sunus,** kaina — 5c.; **Kova,** drama iš trijų veiksmų, kaina — 10c.; ATGALAINIO raštai: **Kudikių žindymas ir penėjimas,** kaina — 5c.; **Valdžiai spaudą leidus,** kaina — 5c.; **Penkiolika metų sukakus,** kaina — 5c.; **Iš revoliucijos judėjimo Maskolijoj,** kaina — 5c.; A. VELIONIŠKIO (D-ro Lingio) apysakos: **Namų sudas,** kaina — 10c.; TV. apysaka **Šundaktaris,** kaina — 12c.; KAROLIAUS JAK...O originališka apysaka, kaina — 10c. NEŽINOMO apysaka **Rykštės,** kaina — 5c.; JUODKALNIEČIO — **Valstija ir mokesčiai,** kaina — 15c.; J. BARZDYLOS — **Apsireiškimai iš žemės gyvenimo,** kaina — 15c.

V. K. RAČKAUSKO (KAROLIAUS VAIRO) raštai: 1. — **Politiškoji Ekonomija,** kaina — 25c.; 2. — **Pražuvo,** apysaka, kaina — 10c.; 3. — **Girinikas-Pašakarnis, Begėdis, Jonas,** trįs apysakos, kaina — 25c.; 4. — **Rojus ir Pažanga,** kaina — 35c.; 5.— **Apie Dievų pavydumą,** kaina — 15c.; 6. — **Baltramiejaus Naktis,** kaina — 75c.; 7. — **Aisopo Pasakos** (priimama prenumerata), kaina — $1oo, su apdarais — $1.25.

Pas mus galima gauti šitos kningos: I. — ŽEMAITĖS: **Musų Gerasis,** dviejų veiksmų komedija, kaina — 10c.; **Nuo Audros Pasislėpus,** kaina — 6c.; **Sodžiaus vaizdeliai: Budynė ir Mėšlavežis,** kaina — 5c.; **Prie Dvaro,** kaina — 12 c.; **Painiava,** kaina — 5c.; **Kent kaltas, kent nekaltas,** kaina — 12c.; **Dvejos laidotuvės — dveji palaikai,** kaina — 10c.; **Lenkų ir lietuvių kalbos žodynas,** surengė Antanas Lalis; 331 pusl., kaina — $1.75.— LAZDYNŲ PELĖDOS raštai: **Klajunas,** apysaka, kaina — 20c.; **Sugriautas gyvenimas,** apysaka, kaina — 5c. DVIEJŲ MOTERŲ raštai: **Litvomanai,** drama keturiuose katuose, kaina — 20c.; **Kaip kas išmano, taip save gano,** drama iš trijų veiksmų, kaina — 15c.

Piningus su užsakymais siųskite šituo adresu:

„Tėvynė'',

307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Didžiausioj ir gražiausioj apielinkėj Lietuvių kolonijoj, kur sveikas oras, geras vanduo, šaukiam atkeliaut vasarą ir pamatyti, kur yra $40.000 farmų pardavimui Michigan Valstijoj. Yra lauko tuščio ir išdirbto ir su trobomis. Rašykit, įdėdami markę už 2c.

Agentas, **M. Walenčius,**
Peacock, Mich.

JOHN STOKIS
Pirmos Kliasos
FOTOGRAFISTAS

Nutraukia ir padidina, atmaliavoja puikiai visokios rušies paveikslus ir gvarantuoja. Reikale atsikreipkit šiuomi adresu:

177 Nassau St.,
Brooklyn, N. Y.

FARMOS! FARMOS!

Turiu ant pardavimo visokių farmų su ariamais laukais, sodnais ir su prastais ir labai gerais budinkais. Turiu mažų ir didelių farmų pardavimui; žemės lygios su moliu, su juodžemiu ir su smėliu maišytos. Žemės neišdirbtos turiu visokio gatunko, lygios, vienos su kelmais, kitos su medžiais, trečios — pliki laukai, kur gali eiti ir arti be jų valymo. Parduodu visokio didumo plotais, arti miestukų ir prie pat geležkelių, Didžiausioj Lietuvių kolonijoj Michigan Valstijoj, kur yra 215 lietuviškų farmerių. Tarpe tų lietuviškų farmerių ir tos žemės randasi. Kaina žemių nuo $9.oo akeris ir brangiau. Parduodu ant lengviausių išmokėjimų. Atvažiuok tuoj ir kaip pribuosi į Peacock, telefonuok man į farmą, o aš gavęs žinią, kad pribuvote, tuoj pribusiu su automobiliu ir jus apvežiosiu po farmas ir laukus, kurie yra ant pardavimo, iš kurių galėsi pasirinkti tinkamiausius. Rašyk tuoj. Gausit kningelę apie kainas ir viso krašto aprašymą ir mapą dovanai.

Adresuok: (41)

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

PADĖKITE STATYTI
TAUTOS NAMUS VILNIUJE

Aukas priima musu redakcija, arba galite siųsti tiesiog į Vilnių šiuo adresu:

LIETUVIŲ MOKSLO DRAUGIJA
(Litovskoje Naučnoje Obščestvo),
Lydos gatvelė, 7, Vilnius.
Russia-Lithuania.

2 KATALIOGAI DYKAI!

Visų lietuviškų KNYGŲ nuo seniausios iki naujausios laidos, pilnas naujas katalogas, 80 pusl., bus prisiųstas DYKAI. MYLĖTOJAI MUZIKOS, čia gali gauti gerų muzikališkų instrumentų katalogą, įvairiausių armonikų, koncertinkų, klernetų ir t. t.

Rašant man laišką, paminėk katra KATALOGĄ prisiųsti, ar abu kartu? **Reikalingi** knygų platintojai agentai iš mažesnių miestelių, pardavineti knygas ir laiškams popieras. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
903 W. 33rd St., CHICAGO, ILL.

V. AMBROZEVIČIUS
AGENTAS IR NOTARIJUS:

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto turiu užsistatęs randavą bond (kaucią) $25.000 del teisingumo. Užkviečiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaipo netoli nuo New Yorko givendamas, primu ir pristatau ant laivų tuomi busit apsaugoti nuo daug New Yorko nesmagumų. Teisingumą liudija tas, kad esiu sėniausiu SLA. sanariu 245 kuopos. Darau doviernastis ir parupinu rusiškus pašportus.

Kreipkitės per laiškus pas
V. AMBROZEVIČIUS
178 Ferry Street, Newark, N. Y.
Telephone 5599 M Market.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių "Lenkiškų-Lietuviškų Vaistų".

Ypatingos Gyduoles:

Geriausia Gyduolė nuo Strėnų skaudėjimo, Deginimo krutinėje, Galvos skaudėjimo, Kataros, Užšišaldymo, Neuralgijos nuo, Gerklės skaudejimo

Mešlungio, Skausme krutineje nuo, Patrukimo, Azma arba Dusulio, Štyvume sprando, Skaudejimo: Šonuose, Rankų ir Kojų

Jeigu sergate užsisenėjusiomis ligomis, nuo kurių negali pagelbėti nė daktarai, ne ligonbučiai, arba paslaptingomis ligomis, aprašykit man savo nesveikumą geraį ir aiškiai (be užslėpimo), nes čion eina netik apie tavo sveikata, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaį tį kaip ant išpažinties. Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybė, o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą, su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane, pridedant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agent kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarb duodame kuogeriausią. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štorninkas privalo užlaikyti visada mųsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mųsų tautiečiai reikalaudami galėt pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigus dovanai kokiems nors apgavikams sote aplinkėse. Štorninkai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mųsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašyklte po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm. & Main St., Plymouth, Pa.

A. J. BIERZYNSKI, Prezidentas

New City Savings Bank

4601 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

Priima pinigus taupinimui ir moka 3 nuošimtį metams.

Biznieriams ir kitiems atidaro Checking Account.

Pasamdo Bankines Skryneles po $2.50 metams.

Siunčia pinigus į Lietuvą ir kitur.

Parduoda Šifkortes ant visų geriausių linijų, ir grįžantiems Lietuvon parupina Konsulio pašportą.

Apdraudžia nuo Ugnies, Nelaimių ir Vagių:—Namus, Biznius, Rakandus ir visokį turtą geriausiose kompanijose.

Skolina pinigus ant properčių Chicagoje.

Perka ir parduoda Namus ir Lotus Chicagoje.

Perkantiems propertis peržiuri „Abstracts'' pigiai ir gerai.

Išdirba dovierennostis ir visokius dokumentus, ir užtvirtina pas konsulį.

Visokius reikalus ir dalykus atlieka asmeniškai ir per laiškus.

Kiekviename reikale kreipkitės į **NEW CITY SAVINGS BANK,** o gausite mandagų, greitą ir gerą patarnavimą.

Lietuviszka Aparatu Dirbtuve.

Guodotinoms tautiškoms ir bažnytinėms draugystėms išdirba: **Karunas, Amerikoniškas vėliavas, šarpas, juostas, ženklelius, kepures ir maršalkoms parėdus, teipgi visus bažnytinius aprėdalus.** Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog jųsų darbas butų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz

1421 Division St. **Chicago, Ill.**
netoli Milwaukee Ave.

GERA PROGA.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00**
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityt ir rašyt be mokintojo **15c.**
ARITMETIKA mokintis rokundų be mokintojo su paveikslais (apdaryta) **35c.**
NAUJAS BUDAS mokintis rašyt be mokintojo **10c.**
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Tėvynės" ir $1.00 per Money Order, tai gaus visas 4 kningas ant 60 c. pigiaus.

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

KIEKVIENAM PRIEINAMAS

Šitas gražus IM. 21 akmeniu **Railroad laikrodėlis** rankenėle užsukamas, nustatomas. **Apleisti auksu ant 20 metų** dubeltavi dangteliai viršai, puikiai išpjaustytas. **Absoliutiškai tikras** laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie geležkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. **Gvarantuotas ant 20 metų.** Ypatinga dovana: mes pasiunsime ta laikrodį ant kiekvieno adreso C. O. D. **$5.75** ir užsimokėsime expreso lėšas, suteikdami privilegija pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis ne visiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, **nemokekite nei vieno cento.** Atminkite, jus panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį $25.00, pirkdami no kokio besgžiniško parduotojo. Labai puikus AUKSU aptietas LENCIUGĖLIS su prikabaliuku už DYKĄ prie kiekvieno laikrodžio.

EXCELSIOR WATCH CO.
908 Athenaeum Bldg., CHICAGO, ILL.

Akis Iszagzaminuoju dykai

Pritaikant Stiklus

H. S. STONE

Akių specialistas

Valandos: Nuo 9 ryte iki 6 vakare.
Nūo 7 iki 9 vakare.

399a Broadway, arti E. str.
So. Boston, Mass.

J. SKRITULSKAS

:-: NOTARIJUS IR AGENTAS :-:

Užlaikau geriausius gėrimus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant isų linijų, ku tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių piningus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veselijoms. Iš tolesni miest meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

JOHN SKRITULSKAS

26 Broad Street **New Britain, Conn.**
Telephone No. 550

AGENTURA LAIVAKORČIŲ **L. W. SCHWENK** IR GELŽKELIO TIKIETŲ.
SAVININKAS

VIENU DOLARU gali pradėti taupinimą MUSŲ BANKE ir gausi bankinę kningutą kuri su laiku atneš procentą.

JEIGU NORI siųsti pinigus į krajų skubiai ir saugiai, kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o liksi užganėdintas.

JEIGU NORI siųsti laivakortę į krajų, ar pats manai grįžti lietuvon, pirmiausiai kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o kiekviename reikale suteiksime sąžinišką patarimą. Keliaujantiems į Lietuvą parupinam nuo Konsulio pašportą.

JEIGU NORI atlikti kokį pininginį reikalą Krajuje, arba nori padaryti daviernast', pardavimo ir pirkimo aktą, kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o atliksime kuogeriausiai.

SUDĖTA KAUCIJA: $100,000.00

Visuose reikaluose kreipkitės į Musų Banką adresuodami šiteip:

A. GROCHOWKI & CO.

Cor. Bedford Ave & Grand st., Brooklyn, N. Y.